

THUTHANGTHA
JOHN
leh
JAMES
CAKUAT

Bibles International Myanmar Society
Insein, Yangon

Taisun John and James

1,000 copies

© 2020

Bibles International®

The Bible Society of Baptist Mid-Missions
609 36th Street SE, Grand Rapids, Michigan USA 49548-2317

JOHN

NGAN HMA THUTHANGTHA

Ngantu: John

Siartu: Leilungtun pumpi

Ngan kum: A.D. 85-90

Thuhmaihruai

Thukham Thar cauk i mitirbik pali pawl cu thuthangtha caukpawl tin an ko. Zamahtin cimi caukpawl nih Jesuh nun lai thu, a thihnak

leh a thawhseinak thuthangtha an sim. Cimi thuthangtha cu zumtupawl nih leilungtun ah phuan rori ding a si. Apostol John nih Jesuh cu Messiah, Pathian Fapa a si (20:30-31) tih leilungtun pumpi i am hma minungpawl nih an zup ding a duh manah aimi thuthangtha cu a ngannak a si. A.D. 85-90 hrawngah a ngan, thuthangtha cauk dangpawl ngan ngahhnun pin ngan hma a si.

John i nu leh pa cu Salome leh Zebedi an si, apostol James cu a u a si. John nih, “Jesuh i duhdawt hma dunghluntu,” tin ama leh amah a tih (13:23-24; 21:7, 20, 24). Apostol dang pakua pawl i hmuh ngah lo hma Jesuh i tñantñannak hrekkhat cu Peter leh James thawn an hmu ngah (Mar 9:37; 9:2; 14:33). Aimi thuthangtha cauk leh, cakuat pathum (1, 2, leh 3 John) leh Thuphuan cauk ngantu dingah Bawipa nih ata lo hril.

John thuthangtha cu a dang thuthangtha pathum hnakin a phundang tawp. Thuthangtha pathum pawl i ngan hma thu tampi cu John nih talh lem ah. Jesuh i suahnak thu leh thuthimnakpawl khe ngan ah. Thuthangtha pathum pawl i am lo hma thu tampi a ngan. Bung 1 sin bung 5 sungi am hma thu hmuahhmuah diuhthaw cu aimi thuthangtha cauk sung lohli ah a am. Cimipawl nih cu Jesuh i mitir lam a tñantñannak thu an sim. John nih Jesuh i thu a sim duh hma namhngettu ah mongbongza thil pasarih a hril. Cimi mongbongzapawl cu “hminsinnakpawl” tin an ko. Cimi hminsinnakpawl cu bung 2, 4, 5, 6, 9 leh 11 pawl ah an lang. John nih Jesuh i thusim hma pasarih khe a ngankhum, cimipawl cu bung 3, 4, 5, 6, 8, 10 leh 14-16 sungah an am. Jesuh nih “Kemah” tin a tihnakpawl khe John nih a ngan (6:35; 8:12, 58; 9:5; 10:11, 14; 11:25; 14:6; 15:1). A thuthangtha ngan hma bung 1 nak ah Khrih cu Pathian a sihnak fiangten a langtirh. Cimi ngahhnun mipi laki Jesuh tñantñannak thu (bung 2-12), apostolpawl laki a tñantñannak thu (bung 13-17), thinglamtah tñani a tñantñannak thu (bung 18-19), a thawhseinak thu leh a thawhsei hnun i a tñantñannak thupawl a ngan (bung 20-21).

John nih Jesuh cu Pathian Fapa, Khrih a si tih fiangten a namhnget. Kumkhua nunnak kan nih theinak dingah ama cu kan zum a tul.

Thuṭangpi Ṭhannak:

I. Khrih nintirhnak (bung 1)

II. Khrih mipi laki a ṭuanṭuannak (bung 2-12)

III. Khrih apostolpawl laki a ṭuanṭuannak (bung 13-17)

IV. Khrih thinglamtah ṭuni a ṭuanṭuannak (bung 18-19)

V. Khrih a thawhseinak leh dunghluntupawl zawngi a latnak (bung 20-21)

Thu cu Milai ah a Rung cang

1 A hromthawh ah Thu a am.

Thu cu Pathian zawngah

a am, Thu cu Pathian a si.

2Cimi Thu cu a hromthawh sin

Pathian zawngah a am.

3Thil hmuahhmuah cu

ama thawngin sersiam

an si. Sersiam hma thil

hmuahhmuah ah ama lo in

sersiam hma zaangkhe am

ah. **4**Ama ah nunnak a am,

cimi nunnak cu minungpawl

i ṭetnak a si. **5**Cimi ṭetnak cu

thim lakah ṭe khawh, thim nih

ata neh thei ah.

6Pathian i hlah hma mi

pakhat a am, a hmin cu

John a si. **7**Ṭetnak thuhla

nintirh dingin tetti ah a

rung. Citin ama thawngin mi

hmuahhmuah nih an zum

theinak dinghrangah a si.

8Ama tu ṭetnak si lawn, ṭetnak

thu nintirh dingin hlah hma

sawn a si. **9**Cimi ṭetnak cu mi

hmuahhmuah ṭetnak petu,

leilungṭun i a rung hma ṭetnak

dik a si.

10Ama cu leilungṭun ah

a am, leilungṭun cu ama

thawngin sersiam hma a

si. Asinan leilung mipawl

nih ata ning ah ni. **11**A

minungpawl zawngah a rung

nan, a minungpawl lala nih

ata cohlang ah ni. **12**Asinan

ata cohlangtu hmuahhmuah

cu, Pathian fate sih theinak

thu anta pe. Cimipawl cu

ama hmin zumtupawl an si.

13Anni cu thisan in siseh, taksa

duhnak in siseh, milai duhnak

in siseh hrin hma si ah ni,

Pathian hrin hma sawn an si.

14Thu cu milai ah rung

cang khawh, kanma lakah a

am. Zangfahnak leh thutak

in a khat. A ropitnak cu kan

hmu zo, Pa i Fapa nihsun ih

ropitnak a si.

15John nih a thu cu tetti

khan khawh, “Nanta ka lo sim

hma cu ama a si, ‘Ka hlan sin

a lo am zo manah, ka hnun i a

rungtu cu kema hnakin a thupi

sawn,’ ka tih,” tin a au. **16**Cileh

a famkimnak sin zangfahnak

tunah zangfahnak cu kan senten kan co. ¹⁷Zamanahtin Daan cu Moses zawngsin pek a si, asinan zangfahnak leh thutak cu Jesuh Khrih zawngsin a rung. ¹⁸Zonihkhe Pathian cu zatikahkhe hmu ha ah ni. Pa tang sungi a am hma Fapa nihsun lohli nih a langtirh zo.

Baptisma Petu John i Tettikhannak

Luk 3:15-18

¹⁹Judah pawl nih puithiampawl leh Levi pawl cu Jerusalem sin John zawngah, “Zo na si?” tin ata sut dingin antaan hlah tikcuah, John i tetti khan hma cu aitin a si.

²⁰“Kema cu Messiah* si ang,” tin pheh lo ten a phuang.

²¹Cileh anni nih, “Asihawkah zo tu na si mit lang? Elijah si nasim?” tin ataan sut.

Ani nih, “Si ang,” tin anta tih.

“Cimi profet teh si nasim?” tin ataan sut lala.

Cileh, “Si ang,” tin anta sawn.

²²Civan anni nih, “Kanta

hlahtupawl anta kan sim sei theinak dingah, zo na si? Nangma leh nangma teh zo ka si na tih?” tin ataan sut.

²³Ani nih, “Kei cu,
‘*Ramthing i mipakhat
au aw nih,
“Bawipa i lampi khi
dingtirh hau,” a tih,*†

tin profet Isaia i a sim cia hma khi ka si,” tin anta tih.

²⁴An hlah hmapawl cu Farasipawl i minung an si.

²⁵Anni nih John zawngah, “Nang cu Messiah le si ah si, Elijah le si ah si, Profet le si ah si, zamanah baptisma na pe?” tin ataan sut.

²⁶John nih, “Kei cu tidai ah baptisma nanta ka pe. Asinan nan nin lo hma mi pakhat nanma lakah a ding. ²⁷Ama cu ka hnun i rung hma a si, kema hnakin a thupi sawn. A kedap hri pheihsak ding hmatah tak ang,” tin anta sawn.

²⁸Cimipawl a cannak hmun cu John nih baptisma a pek rero nak Jordan run khatlam ral Bethany‡ khua ah a si.

Jesuh Pathian Tuufano

²⁹A thai ah John nih Jesuh

* **1:20 Messiah:** Hebru tongfong si kawh, Hriakthih tihnak a si. Greek tong in Khristos tih a si.

† **1:23 Isa 40:3**

‡ **1:28 Bethany:** Grik text hrekkhat ah Bethabara tin an ngan.

cu a lami a rung rero hma hmu khawh, “Zohhnak hau, leilungtun sualnak phurhlotu Pathian Tuufano khi! ³⁰‘Ka hnun i rung hma pa cu ka hlan i a am zo hma a sih manah, kema hnakin a thupi sawn,’ tin ka tih hma pa cu ama a si. ³¹Ama cu ata lo ning ang. Asinan ama cu Israel pawl zawngah lattirh a sihnak dingin, tidai ah baptisma pe in ka rung,” tin a tih.

³²John nih tetti a khan, “Vancung sin Hlarau cu thuro bongtukin rung tum khawh, a tuni fu hma ka hmu. ³³Ama cu ata lo ning ang. Asinan tidai ah baptisma pek dingin kata hlahtu nih, ‘Hlarau rung tum pi khawh, a tuni fu hma hmu pisi. Ama cu Hlarau Thianghlim in baptisma petu a si,’ tin kata tih bongtukin, ³⁴Hmu zo ning khawh, aimi cu Pathian Fapa a si tih tetti ka khan,” tin a tih.

Dunghluntu Mitirpawl

Mat 4:18-22; Mar 1:16-20; Luk 5:1-11

³⁵A thai ah John cu a dunghluntupawl laki mi pahnih thawh an ding tang sei. ³⁶Cimitawh i Jesuh a feh lai hmu khawh, John nih, “Zohhnak hau, Pathian Tuufano khi!” tin anta tih.

³⁷Cileh dunghluntu pahnih nih a ton hma cu ning ni khawh, Jesuh dung an hlun. ³⁸Jesuh cu dunglam hnur khawh ataan hlun hma a hmuh tikcuah, “Zaang nan kaw?” tin anta sut.

Cileh anni nih, “Rabbi, Kheimitawkah na am?” tin ataan tih. (Rabbi tih hma sullam cu Zirhtu tihnak a si).

³⁹Ani nih, “Rung hau lah, zoh hau,” tin anta tih.

Feh ni khawh, a amnak cu an rung hmu ta. Zanolam nazi pali* hrawng a sih manah, cimi ni cu a zawngah an caam.

⁴⁰John i tong ning in a hluntu pahnih laki pakhat cu Simon Peter nau, Andrew a si. ⁴¹Cimi pa nih a u Simon cu mitirbik ah rung tong ta khawh, “Messiah kan tong zo,” tin ata tih. (Messiah tih hma sullam cu Khrih tihnak a si.) ⁴²Cileh Andrew nih Simon cu Jesuh zawngah ata hruai. Jesuh nih ata zoh khawh, “Nang cu Jonah fapa Simon na si. ‘Kefas’ tin kawh si pisi,” tin ata tih. (Kefas tih hma sullam cu Peter† tihnak a si.)

Jesuh nih Filip leh Nathanael a Ko

⁴³A thai ah Jesuh cu Galilee

* **1:39** *nazi pali*: Hebru nazi 10.

† **1:42** *Peter*: Grik in lungtum tihnak a si.

peng ah feh a duh. Jesuh nih Filip cu tong khawh, “Kata hlun ha,” tin ata tih.

⁴⁴Filip cu Andrew leh Peter te khua, Bethsaida khuami a si. ⁴⁵Filip nih Nathanael cu tong khawh, “Moses nih a Daan cabu sungi a lo ngan hma leh, Profetpawl nih khe an lo ngan hma pa, Nazareth khua i Jesuh, Joseph fapa, cu kan tong zo,” tin ata sim.

⁴⁶Cileh Nathanael nih, “Nazareth sin thil tha suak thei pim?” tin ata tih.

Filip nih, “Rung halah, zohhnak ha,” tin ata tih.

⁴⁷Jesuh nih a zawngi Nathanael a rung hma a hmuh tikcuah, “Zohhnak hau, Israel mi ngaingai khi! Ama ah mi um duhnak am ah!” tin a tuhla a lo sim.

⁴⁸Nathanael nih, “Kheitin kata na ning?” tin ata tih.

Jesuh nih, “Filip nih nata ko hlan, thei kung thui i na am lai sin nata ka hmu zo,” tin ata sawn.

⁴⁹Nathanael nih, “Rabbi, nang cu Pathian Fapa na si! Israel pawl i Siangpahrang na si!” tin ata tih.

⁵⁰Jesuh nih, “‘Thei kung thui ah nata ka hmu zo,’ tin nata ka tih manah maw na

zup? Cimi hnakin a hnam sawn hmapawl hmu leh pisi,” tin ata tih. ⁵¹Cileh Jesuh nih, “Thungai ngai in nanta ka sim, aimi hnunah van ong hma leh, Pathian vancungmipawl Mi Fapa tuni an kai leh an tum hma hmu lai pusi,” tin a tih.

Jesuh nih Tidai cu Cabitti ah a Cantirh

2 Civan a ni thumna ah Galilee peng Kana khua ah mopuai a am. Cimitawkah Jesuh i nu khe a am. ²Jesuh leh a dunghluntupawl khe mopuai ah antaan sawm. ³Cileh cabitti a cap tikcuah, Jesuh i nu nih, “Cabitti ni nawn ah ni,” tin ata tih.

⁴Jesuh nih, “Minu, aimi thu ah nang leh kiam thawn zaang pehtuahnak a am? Ka caan tiang hri ah,” tin ata tih.

⁵A nu nih hnenampawl zawngah, “Nanta sim hma hmuahhmuah tuah hau,” tin anta tih.

⁶Cimitawkah Judah pawl nih an dan bongtukin thianfaituahnak hrangi an hmon hma lung tidai bel paruk an lo ret. Bel khat ah kalan* 20 sin 30 tiang a tum.

* 2:6 *kalan*: Grik ah metretes 1 cu kalan 10 hrawng a si.

John 2:7

⁷Jesuh nih, “Tidai belpawl cu a khat in tidai than hau,” tin anta tih. Cileh anni nih a khat in an than.

⁸Civan Jesuh nih, “Tun ah suak hau lah, mopuai uktupa zawngah ata run pe ta hau,” tin anta tih. Cileh anni nih an run pe ta.

⁹Mopuai uktupa nih cabitti i cang hma tidai cu tap khawh, kheivah sin rung hma a si tih a nin lo tikcuah monitupa cu ata ko. (Asinan tidai khaitu hnenampawl nih cu an ning.) ¹⁰Cileh a zawngah, “Zozokhe mitir ah cabitti thåtha suah ni khawh, khop ten an din ngahhnun, cabitti thalo diuh hma an suah to̊ti. Asinan nang cu tun tiang cabitti thåtha na ret lai!” tin ata tih.

¹¹Jesuh nih aimi hmainsinnak mitirbik cu Galilee peng Kana khua ah a tuah. Citin a ropitnak a lattirh, cileh a dunghluntupawl nih ataan zum.

¹²Cimi hnun Jesuh cu Kapernaum khua ah a vi feh ta. A nu, a nautepawl leh a dunghluntupawl khe ama thawh an feh ve, cimitawkah ni melte sung an caam.

Jesuh nih Temple a Thianfai

Mat 21:12-17; Mar 11:15-18;

Luk 19:45-48

¹³Judah pawl i Lantakpuai a nai zo manah, Jesuh cu Jerusalem ah a hang feh ta.

¹⁴Cileh temple sungah caw, tuu, thuro zuartupawl leh paisa thangtupawl to hma a hmu.

¹⁵Mithawinak hri hrual khawh, temple sungsin anta daw i hleuhleu, tuu leh cawpawl khe a daw i. Paisa thangtupawl i an paisa khe anta hlawnsak hleuhleu, an cabuaipawl khe a lailat hleuhleu. ¹⁶Cileh thuro zuartupawl zawngah, “Aimi pawl cu avah sin la hleuhleu hau. Ka Pa inn cu thil zuarnak leh leinak hmun ah cantirh reu,” tin anta tih. ¹⁷Civan a dunghluntupawl nih,

*“Na inn ka tantuknak nih kata ii hleuhleu,”**

tin ngan hma cu an ning sei.

¹⁸Cimanah Judah pawl nih ata sawn ni khawh, “Aimi thilpawl na tuah si khawh, zaang hmainsinnak kanta na hmuh?” tin ataan tih.

¹⁹Jesuh nih, “Aimi temple cu bal hau lah, nithum sungah dinsei peng,” tin anta sawn.

²⁰Cimanah Judah pawl nih,

* 2:17 *Sam 69:9*

“Aimi temple cu kum 46 sung an lo sa, nithum sungah dinsei thei pisim?” tin ataan tih.

²¹Asinan Jesuh nih a taksaruang a si hma temple thu a simnak a si. ²²Cimmanah Jesuh cu mithi laksin thawhtirh a sih hnun, a dunghluntupawl nih aimi thu cu a sim cia zo hma a si tih an ning sei. Cileh Cathianghlim leh Jesuh i a sim hma tongkam cu an zum.

²³Lantakpuai caan ah Jesuh nih Jerusalem i a am laiah hminsinnak a tuah hmapawl an hmuh tikcuah, mitampi nih Jesuh hmin cu an zum. ²⁴Asinan Jesuh nih mi hmuahhmuah cu a nin manah, an zawngah ama leh amah petuah ah. ²⁵Milai sungah zaang a am tih a nin manah, milai thuhla cu zo i nintirh khe tul ah.

Jesuh leh Nikodemas

3 Farasipawl laki, Nikodemas an tih hma Judah pawl hruaitu pakhat a am. ²Cimi pa cu zan ah Jesuh zawngah rung khawh, “Rabbi, nang cu Pathian zawngsin a rung hma zirhtu na si tih nata kan ning. Zamahtin zokhesin Pathian nih ata ampi lo asihawkah, na tuah hma hminsinnakpawl

khi tuah thei turh siah ni,” tin ata tih.

³Jesuh nih, “Thungai ngai in nata ka sim, mi pakhat cu hrinsei asihloawkah, Pathian uknak hmu thei turh si ah,” tin ata tih.

⁴Nikodemas nih, “Kheitin mi pakhat cu a upat hnunah hrin si thei pi? A nu pum sungah a vei hnihnak lut in hrin si thei pim?” tin ata tih.

⁵Jesuh nih, “Thungai ngai in nata ka sim, mi pakhat cu ti leh Hlarau in hrin asihloawkah, Pathian uknak sungah lut thei turh si ah. ⁶Taksa i hrin hma cu taksa a si, Hlarau i hrin hma cu hlarau a si. ⁷Hrinsei si hrimhrim pusi,’ tin nata ka tih manah, na mongbong reh. ⁸Khuathu cu a duhduhnak ah a zuang. A rinaw cu na ning, asinan kheimitawk sin rung khawh, kheimitawkah a feh tih ning ah si. Zozokhe Hlarau i hrin a si hma cu cibongtukin an si,” tin ata tih.

⁹Nikodemas nih, “Kheitin cimipawl cu cang thei pi?” tin ata sawn.

¹⁰Jesuh nih, “Nang cu Israel pawl zirhtu si ah si maw? Kheitin aimi pawl cu ning ah si? ¹¹Thungai ngai in nata ka sim, kanni cu kan nin hma

kan sim, kan hmuh hma tetti kan khan. Asinan tetti kan khan hma cu cohlang ah usi. ¹²Leilungtun thupawl nanta sim ning khawh, nan zum lo awkah, vancung thupawl nanta ka sim awkah, kheitin zum thei pusi? ¹³Vancung sin a tūmtu, vancung i am hma Mi Fapa siarlo, zonihkhe vancung ah kai ha ah ni. ¹⁴Moses nih ramthing ah rul a tar bongtukin, Mi Fapa khe tar si ve pi. ¹⁵Citin zozokhe ata zumtu cu siatral turh siah, kumkhua nunnak ni sawn pi.

¹⁶“Zamanahtin Pathian nih leilung mipawl a duhdawt tuk manah a Fapa nihsun a pe. Citin Fapa a zumtu cu siatral turh siah, kumkhua nunnak ni sawn pi.

¹⁷“Zamanahtin leilung mipawl thuthan dingin Pathian nih leilungtun ah a Fapa run hlah ah, asinan a Fapa thawngin leilung mipawl rundam an sihnak dinghrang sawnah a si.

¹⁸“Ama a zumtu cu thuthan si ah. Asinan a zumlotu cu thuthan a si zo, zamanahntin Pathian Fapa nihsun hmin a zum lo manah a si. ¹⁹Cileh thuthannak cu aitin a si: Leilungtun ah tetnak a rung

tiang zo. Asinan minungpawl nih tetnak hnakin thimnak an duh sawn, zamantin an thil tuah hmapawl a that lo manah a si. ²⁰Zamanahtin zokhe thil thalo a tuahtu nih cu tetnak a hua, a thil tuah hmapawl lattirh a sihnak dingah tetnak ah rung ah. ²¹Asinan thutak nunpitu cu a thil tuah hmapawl Pathian hmai i tuah a si tih lattirh a sihnak dingah, tetnak ah a rung,” tin a tih.

Baptisma Petu John leh Jesuh

²²Cimi ngahhnun, Jesuh leh a dunghluntupawl cu Judia peng ah an feh. Cimitawkah Jesuh cu anma zawngah a cam, cileh baptisma a pe. ²³Salim khua kiang Aenon ah tidai tampi a am manah, John nih khe baptisma a pe. Mi rung ni khawh, baptisma an co. ²⁴Zamantin John cu thawng hlah si hri ah. ²⁵Civan John i dunghluntu hrekkhat leh Judah mi pakhat cu thianfainak thu an eltuah. ²⁶Cileh John zawngah feh ni khawh, “Rabbi, Jordan run ralkhat i na zawngah a lo am hma, a thuhla tetti na khan hma pa khi, zohhnak ha, baptisma a pe rero, mi hmuahhmuah

a zawngah an feh rero,” tin ataan tih.

27John nih, “Van sin pek asihloawkah, zonihkhe zaangkhe co thei ah. 28‘Kei cu Messiah si ang,’ asinan, ‘Pathian nih ama hlan i hlah hma ka si,’ tin ka tih hma cu nanma rori nih tetti nan khan. 29Mo a nitu cu monitupa a si. Asinan monitupa i rualpa nih ding in a aw cu a ngai. Monitupa i aw a nin manah a lung a awi tawp. Cimanah citin ka lungawinak cu a kim. 30Ama cu thanglian sinsin pi, asinan kei cu tumsuk vivo peng.

31“Tun lam sin a rungtu cu zaang hmuahhmuah tunah a am. Leilungtun sin a rungtu cu leilungtun i a si, leilungtun thuhla a sim. Vancung sin a rungtu cu zaang hmuahhmuah tunah a am. 32Ama nih cu a hmuh zo hma leh a nin zo hma thu tetti a khan, asinan zonihkhe a tetti khan hma thu cu cohlang ah ni. 33A tetti khan hma a cohlangtu nih cu Pathian cu a dik tin tacik a kheng. 34Zamanahtin Pathian i hlah hma nih cu Pathian tongkam a sim. Zamanahtin Pathian nih a Hlarau cu tek am lawn a pe. 35Pa nih Fapa cu

a duhdawt, a kut sungah thil hmuahhmuah a pe zo. 36Fapa a zumtu cu kumkhua nunnak a ni, asinan Fapa a hnongtu cu nunnak hmu ah, cihnakin Pathian thinhennak a tunah a am ringring sawn,” tin a tih.

Jesuh leh Samaria Nu

4 Jesuh nih John hnakin dunghluntu tamsawn tuah khawh, baptisma a pe tin Farasipawl nih an ning tih Bawipa nih a nin tikcuah, Judia peng sin a suak. 2(Ama Jesuh rori nih cu baptisma a pe na lawn, a dunghluntupawl sawn nih an pe.) 3Jesuh cu Judia peng sin suak khawh, Galilee peng ah a feh. 4Asinan Samaria peng kan in feh a tul.

5Cimanah Samaria peng khua pakhat Saikar an tih hma khua ah a tiang. Cimi khua cu Jakob nih a fapa Joseph zawngi a lo pek hma lo kiangah a am. 6Cimitawkah Jakob tikhur a am. Jesuh cu a khualzinnak ah bang tawp lang khawh tikhur kiangah a to. A caan cu sun nazi hleihnih* hrawng a si.

7Samaria nu pakhat cu tidai khai dingin a rung. Jesuh nih,

* 4:6 *sun nazi hleihnih*: Hebru nazi 6.

John 4:8

“Tidai din ding kata pe ha,”
tin ata tih.

⁸Zamanahtin a
dunghluntupawl cu rong lei
dingin khua sungah an lo feh.
⁹Cimanah Samaria nu nih,
“Nang cu Judah na si, kei cu
Samaria nu ka si. Kheitin tidai
din ding kata na dil lang?”
tin ata tih. (Zamantin Judah
pawl cu Samaria pawl thawn
pawlkomtuhnak an nih lo
manah citin a tihnak a si.)

¹⁰Jesuh nih, “Pathian
laksawng leh, ‘Tidai din ding
kata pe ha,’ tin nata titupa khi
zo a si tih ning si la cu ama
zawngah tidai ata dil zo nan ti
si, cileh nunnak tidai nata pe
zo nan ti,” tin ata sawn.

¹¹Mipongnu nih, “Sayapa,
tidai khainak dingah zaangkhe
ni ah si. Tikhur le a thuk.
Kheivah sin cimi nunnak
tidai cu na ngah? ¹²Nang cu
aimi tikhur kanta petu kan pa
Jakob hnakin na hnam sawn
maw? Ama leh a fatepawl leh a
sumhnampawl nih aimi tikhur
sin tidai an lo ding,” tin ata tih.

¹³Jesuh nih, “Aimi tidai a
dingtu zokhesin a tihal sei pi.
¹⁴Asinan ka pek ding hma tidai
a dingtu zokhesin kumkhua
in a tihal nawn turh si ah.
Ka pek ding hma tidai cu a

sungah kumkhua nunnak a put
hma tihna ah cang sawn pi,”
tin ata sawn.

¹⁵Mipongnu nih, “Sayapa,
ka ti a hallonak dingah leh
aimitawkah tidai khai dingin
ka run nawnlonak dingah, cimi
tidai cu kata pe ha,” tin ata tih.

¹⁶Jesuh nih a zawngah, “Feh
ha, na pasal rung ko ta halah,
rung kir sei ha,” tin ata tih.

¹⁷Mipongnu nih, “Pasal ni
ang,” tin ata sawn.

Jesuh nih, “ ‘Pasal ni ang,’
tin na tih hma cu na hman,

¹⁸Zamantin pasal panga ni zo
si khawh, tun i na nih hma pa
khe na pasal si ah. Cimi thu ah
thudik na sim,” tin ata tih.

¹⁹Cileh mipongnu nih,
“Sayapa, nang cu profet na
sih ka zum. ²⁰Kan pupapawl
nih aimi tang tunah Pathian
an lo be, asinan nanni nih
Pathian beknak ding hmun cu
Jerusalem ah a si tin nan tih,”
tin ata tih.

²¹Jesuh nih, “Minu, kata
zum ha, aimi tang tunah siseh,
Jerusalem ah siseh, Pa nan
bek nawn lo caan tiang pi.
²²Nanni cu nan nin lo hma nan
be. Kanni cu kan nin hma kan
be, zamanahntin rundamnak
cu Judah pawl i a si. ²³Asinan
a betu ngaingai pawl nih Pa

cu hlarau leh thutak in an bek caan tiang pi, cimi caan cu tunah a si. Zamahtin Pa nih ata betu dingah cibongtuk pawl a kawl. ²⁴Pathian cu hlarau a si, a betupawl nih hlarau leh thutak in bek hrimhrim ding a si,” tin a tih.

²⁵Mipongnu nih, “Khrih an tih hma Messiah a rung tih ka ning. A rung tian fongin, thil hmuahhmuah kanta sim lai pi,” tin ata tih.

²⁶Jesuh nih, “Ama cu nata be rero tu kema ka si,” tin ata tih.

²⁷Cimi laiah, a dunghluntupawl an rung tiang. Mipongnu thawn an bektuah manah an mong a bong tawp. Asinan, “Zaang na duh? Zamanah cimi nu thawn nan be tuah?” tin zonihkhe ata ti ah ni.

²⁸Civan mipongnu cu a tidai bel tanta khawh, khua sungah a feh. Cileh mipipawl zawngah, ²⁹“Rung hau, ka tuah cia hma senten kata simtupa khi rung zohhnak hau. Cimi pa cu Messiah si tim?” tin anta tih. ³⁰Cileh khuasung sin suak ni khawh, Jesuh zawngah an feh.

Rongkhawi Caan a cu Zo

³¹Cimi laiah

dunghluntupawl nih, “Rabbi, ii ha lang,” tin rong ii dingin ataan ngen.

³²Asinan ani nih, “Nan nin lo hma rong ii ding ka ni,” tin anta tih.

³³Cimmanah a dunghluntupawl nih, “Pakhatkhat nih a ii ding an run zo teh si tim?” tin pakhat leh pakhat an tituah.

³⁴Jesuh nih, “Kei ka rong cu kata hlahtu i duhnak tuah leh a tñantñan ngah ding khi a si. ³⁵Nanni nih, ‘Rongkhawinak dingah hla li a sam lai,’ nan tih si ah maw? Ngaihnak hau, nanta ka sim, khua cuan hau lah, lopawl khi zohhnak hau, rongkhawi dingin an cu ngah zo! ³⁶A vorhtu leh a khawitu hmun khat in an lungawi theinak dingah, rongkhawitu nih a tñanman ngah khawh, kumkhua nunnak hrangah rong a khawi. ³⁷Zamantin, ‘Mi pakhat nih vorh khawh, a dang pakhat nih a khawi,’ tih hma thu cu a dik. ³⁸Nan tñanlonak hmun ah rongkhawi dingin nanta ka hlah. Midang nih tñan ni khawh, an tñan cia hma sungah nan lut,” tin anta tih.

Leilungtun Rundamtu

³⁹Cileh mipongnu nih,

“Ka tuah cia hma senten kata sim,” tin tetti a khan hma thu manah, cimi khua i Samaria minung tampi nih Jesuh an zum. ⁴⁰Cimanah Samaria pawl cu Jesuh zawngah rung ni khawh, an zawngah caam dingin ataan ngen. Cileh cimitawkah ni hnih a caam. ⁴¹A sim hma thu manah mi tam sinsin nih ataan zum.

⁴²Civan anni nih mipongnu zawngah, “Na sim hma manah si lawn, kanma rori nih kan nin zo manah, a tunah ata kan zum. Ama cu leilungtun Rundamtu, Messiah rori a si tih kan ning,” tin ataan tih.

Jesuh Nih Bawi Pakhat Fapa A Cahtirh

⁴³Cileh ni hnih hnunah Jesuh cu cimitawh sin suak khawh, Galilee peng ah a feh. ⁴⁴Zamanahtin profet cu ama khua ah upatnak ngah ah tih Jesuh ama rori nih tetti a khan. ⁴⁵Galilee a tian tikcuah, Galilee pawl nih ataan cohlang. Zamanahntin Galilee pawl khe puai ah feh ve ni khawh, Jerusalem puai i Jesuh tuah hma hmuahhmuah an hmuh zo manah a si.

⁴⁶Cileh tidai cu cabitti i a cantirhnak hmun Galilee

peng Kana khua ah Jesuh cu a tiang sei. Cimitawkah bawi pakhat am khawh, a fapa cu Kapernaum khua ah a na.

⁴⁷Jesuh cu Judia peng sin Galilee peng ah a rung tih a nin tikcuah, Jesuh zawngah a feh. A fapa a thih sam manah, rung feh ta in, a fapa cahtirh dingah ata ngen.

⁴⁸Civan Jesuh nih, “Hminsinnak leh mongbongzapawl hmu lawn ta u lah, zum cang turh siah usi,” tin ata tih.

⁴⁹Cimi bawi nih, “Bawipa, ka fapa a thi hlanah rung ha!” tin ata tih.

⁵⁰Jesuh nih, “Feh ha, na fapa cu a nung,” tin ata tih.

Cileh Jesuh i sim hma thu zum khawh, a tung. ⁵¹A feh rero laiah, a hnenampawl nih ata lo cang ni khawh, “Na fapa cu a nung!” tin ataan sim.

⁵²Civan a fapa cu zatik caan ah a cak tin anta sut. Cileh anni nih, “Mahnia sunhnu nazi pakhat* ah a tizat a reh,” tin ataan tih.

⁵³Cimi caan cu Jesuh nih, “Na fapa a nung,” tin ata tih caante khi a si tih a pa nih a ning. Cileh ama rori leh

* 4:52 *sunhnu nazi pakhat*: Hebru nazi 7.

a innsungsang senten nih
Jesuh an zum.

⁵⁴Aimi cu Jesuh nih Judia
peng sin Galilee peng ah a feh
hnun a vei hnihnak a tuah hma
hminsinnak a si.

Jesuh nih Sabbath Ni ah Mi a Cahtirh

5 Cimi ngahhnun, Judah
pawl i puai pakhat am
khawh, Jesuh cu Jerusalem
ah a hang feh ta. ²Jerusalem i
Tuu Kotkhar kiangah Hebru
tong in “Bethesda,” an tih
hma tili pakhat a am, cimi
tili kiangah buk panga a am.
³Cimi buk sungah micak lo,
mitcaw, ke awl leh a ze hma
minung tampi zau buibi ni
khawh tidai a hnit ding an
hlak. ⁴Zamantin vancungmi cu
a caancaan ah cimi tili sungah
rung tum khawh, tidai a
hnittirh toti. Tidai a hnit fongin
tidai sungah mitirbik a luttu
zokhesin zabongtuk natnak ni
in khe an cak. ⁵Cimitawkah
kum 38 sung a na hma pa
pakhat a am. ⁶Cimitawk i a ih
hma Jesuh nih hmu khawh,
cimi hmun ah caan reipi a lo
am zo tih a nin tikcuah, Jesuh
nih, “Cahtirh duh nasim?”
tin ata sut.

⁷Minapa nih, “Sayapa, tidai

a hnit fongin tili sungah rettu
ding zokhe ni ang. Ka feh
sungah mite nih kataan lo khel
bobi,” tin ata sawn.

⁸Jesuh nih, “Tho ha, na
dihphah la halah, feh ha,” tin
ata tih. ⁹Cileh veikhatteah
cimi pa cu a cak. A dihphah la
khawh a feh.

Cimi ni cu Sabbath ni a
si. ¹⁰Cimanah Judah pawl
nih Jesuh cahtirh hma pa
zawngah, “Nihin cu Sabbath
ni a sih manah, na dihphah
na thiar cu thiang ah,” tin
ataan tih.

¹¹Ani nih, “Kata cahtirhtupa
nih, ‘Na dihphah la halah, feh
ha,’ kata tih,” tin anta sawn.

¹²Cileh anni nih, “ ‘Na
dihphah la halah, feh ha,’
tin nata titu cu zo a si?” tin
ataan sut.

¹³Asinan ata cahtirhtu cu zo
a si tih lo ning ah, zamahtin
cimitawkah minung tampi am
ni khawh, Jesuh cu a fehlo zo.

¹⁴Cimi ngahhnun Jesuh
nih temple sungah ata hmu
khawh, “Ngaihnak ha, cahtirh
na si zo. Na tunah thil sia
sinsin a tianlonak dingah sual
nawn reh,” tin ata tih. ¹⁵Cimi
pa cu feh khawh Judah pawl
zawngah ata cahtirhtu cu Jesuh
a si tin anta sim.

Fapa Thunihnak

¹⁶Cimipawl cu Sabbath ni i a tuah manah, Judah pawl nih Jesuh cu ataan reemnak leh, thah dingin lampi an kawlnak a si. ¹⁷Asinan Jesuh nih, “Tun tiang ka Pa cu òuan a òuan, kei khe ka òuan ve,” tin anta sawn.

¹⁸Cimanah ani cu Sabbath ni a buar lohli si lawn, Pathian cu ka Pa tin ti in ama leh amah Pathian thawng bongrap in a rehtuah manah, Judah pawl nih ata that dingin an kawlsinsinnak a si.

¹⁹Cimanah Jesuh nih anta sawn khawh, “Thungai ngai in nanta ka sim, Pa i tuah hma a hmuh hma siarlo, Fapa nih ama ten zaangkhe tuah thei ah. Zamahtin Pa nih a tuah hma hmuahhmuah cu, Fapa nih khe cibongtukin a tuah ve. ²⁰Zamahtin Pa nih Fapa cu a duhdawt, ama rori i tuah hma senten ata hmuh. Nan mong a botnak dingah, aimipawl hnakin a hnam sawn hma thilpawl nanta hmuh lai pi. ²¹Zamahtin Pa nih mithipawl thawhtirh khawh, nunnak anta pek bongtukin, Fapa nih khe a duh hma zawngah nunnak a pe. ²²Zamahtin Pa nih zokhe thuthan ah, asinan thuthannak hmuahhmuah cu

Fapa zawngah a pe zo. ²³Citin mi hmuahhmuah nih Pa an upat bongtukin Fapa khe ataan upat theinak dinghrangah a si. Fapa a upat lo tu nih ata hlahtu a Pa khe upat ah.

²⁴“Thungai ngai in nanta ka sim, ka òongkam ning in, kata hlahtu a zumtu cu kumkhua nunnak a ni. Thuthannak tuar turh si ah, cihnakin thihnak sin nunnak ah a lan zo. ²⁵Thungai ngai in nanta ka sim, mithipawl nih Pathian Fapa aw an nin caan tiang pi, cimi caan cu tunah a si. Cimi aw a ningtupawl cu nung pini. ²⁶Zamantin Pa nih ama ten nunnak a nih bongtukin, Fapa zawngah khe ama ten nunnak nih theinak ata pe. ²⁷Cileh ama cu Mi Fapa a sih manah, thuthan dingin thunihnak khe ata pe zo.

²⁸“Cimanah nan mongbong reh seh, zamantin hlan sungi a am hma hmuahhmuah nih a aw an nin caan rung tiang pi. ²⁹Cileh hlan sungsin rung suak pini. Thil òa a tuahtupawl cu nunnak ah tho sei pini, thil òhalo a tuahtupawl cu thuthannak ah tho sei pini. ³⁰Kema thuthu in zangkhe tuah thei ang. Ka nin hma bongtukin thu ka òhan. Kema

duhna kawl lawn, kata hlahtu ka Pa i duhna kawl sawn manah, ka thuṭhanna cu a dik.

Baptisma Petu John i Tettikhanna

31“Kema ten ka thuhla tetti ka khan awkah, ka tetti cu dik turh si ah. 32Midang pakhat nih ka thuhla tetti a khan. Ka thuhla tetti a khan hma cu a dik tih ka ning.

33“Nanni nih John zawngah mi hlah usi khawh, John nih thutak thu tetti anta lo khan. 34Minung zawngsin tettikhanna ka co ṭul ah. Asinan aimi pawl nanta ka simnak cu rundam nan sihnak dinghrangah a si. 35John cu a ṭuang rero hma leh a ṭe hma mikhuat a si, a ṭetnak sungah caan tawite sung lungawi in am nan duh.

36“Asinan John i tetti hnakin a hnam sawn hma tetti ka ni. Zamahtin Pa nih ṭaungah dingin kata pek hma ka ṭaunṭaunpawl nih, Pa i hlah hma ka si tih tetti an khan. 37Cileh kata hlahtu Pa rori nih ka thuhla tetti a khan zo. Zatik hmatah a aw ning ha lawn ta usi khawh, a hmuihmel khe hmu ha ah usi. 38A hlah hma

nan zup lo manah, a thu khe nanma ah am ah.

Cathianglim i Tettikhanna

39“Cathianglim sungah kumkhua nunnak co pung tin nan ruah manah, Cathianglim ngan hmapawl cu ṭhaten nan kaw. Cimipawl cu kema thu tetti khantu an si. 40Asinan nunnak nan nihnak dingah ka zawngah rung duh ah usi.

41“Minung i sunlawinak cohlang ang. 42Asinan nanma ah Pathian duhdawtnak ni ah usi tih nanta ka ning. 43Ka Pa hmin in ka rung nan, nanni nih kata cohlang ah usi. Midang pakhat cu ama i hmin in rung selah, ata cohlang pusi. 44Nanni pakhat leh pakhat sunlawihtuahnak cotu leh, Pathian pakhat lohli zawngsin a rung hma sunlawihnak kaw lo tu nih cu kheitin zum thei pusi?

45“Pa zawngah soal kanta puh pi tin kata ruat reu. Soal nanta puhtu mipakhat a am, ama cu nan ruahsan hma Moses a si. 46Moses nan zup asihawkah, kei khe kata zum nan pusi, zamahtin Moses nih ka thuhla a ngan. 47Asinan a ngan hma nan zup lo awkah, kheitin ka ṭongkampawl cu zum thei pusi?” tin anta tih.

**Jesuh nih Mi 5000
Rong a Do**

*Mat 14:13-21; Mar 6:30-44;
Luk 9:10-17*

6 Cimi ngahhnun Jesuh cu Taiberias tili an tih hma Galilee tili, khatlam ral ah a feh. ²Micaklopawl ñuni a tuah hma hminsinnakpawl an hmuh manah, mipi nih ataan hlun. ³Cileh Jesuh cu ñang ñunah hang so ta khawh, cimitawkah a dunghluntupawl thawn an to ñang. ⁴Lantakpuai an tih hma Judah pawl i puai cu a nai zo.

⁵Cileh Jesuh cu khua cuan khawh, a zawngah mipi tampi rung hluahhlo hma a hmuh tikcuah, Filip zawngah, “Aimipawl ii ding sang kheivah lei pusung?” tin ata sut. ⁶Cimi cu Filip hniksакnak hrangi a ñon hma a si, zamanahntin zaang tuah ding tih hma cu ama ten a ning cia.

⁷Filip nih, “Melte ciar co ding hmatah denari paisa 200 man sang nih daih turh si ah,” tin ata sawn.

⁸A dunghluntupawl laki pakhat, Simon Peter nau Andrew nih Jesuh zawngah, ⁹“Barli sang hlom nga leh nga fate pahnih nitu hnattpongpa aimitawkah a am, asinan cimi cu ai ñuk minung tampi

hrangah zaang si tham pi?” tin ata tih.

¹⁰Civan Jesuh nih, “Mipipawl anta totirh hau,” tin anta tih.

Civah ruap tampi a am manah, an to. Pacang hlinghling 5000 hrawng an si. ¹¹Cileh Jesuh nih sang cu la khawh, lungawithu a sim ngahhnun, dunghluntupawl zawngah anta zem. Civan dunghluntupawl nih cimitawk i a to hmapawl zawngah an zem sin. Cibongtuk thothoin nga khe an duh zat in antaan zem. ¹²An pumsin ngahhnun, Jesuh nih a dunghluntupawl zawngah, “Zaangkhe hlawnlak men lo in, an hlah hma a phal fatepawl cu sar hleuhleu hau,” tin anta tih. ¹³Cimanah barli sang hlom nga sin an hlah hma a phal fatepawl cu sar hleuhleu ni khawh, kho hleihnih khat an ngah.

¹⁴Mipipawl nih Jesuh tuah hma hminsinnak an hmuh tikcuah, “Leilungñun ah a rung ding hma profet cu aimi pa rori a si,” tin an tih. ¹⁵Cimanah Jesuh nih rung pini khawh, teitirh in siangpahrang ah kata ñuntirh pini tih a nin manah, ama lohli ñang ñunah a feh sei.

Tidai Țunah Jesuh a Feh

Mat 14:22-33; Mar 6:45-56

¹⁶Zanlam a rung sih in, a dunghluntupawl cu tili lamah an suk. ¹⁷Lawng sungah lut ni khawh, tili tan in Kapernaum khua lamah an feh. Khua a thim zo nan, Jesuh cu an zawngah rung tiang hri ah. ¹⁸Civan khuathu fakpin a zuan manah tilat a tho ciamco. ¹⁹Peng thum peng li hrawng an zap hnun, Jesuh cu an lawng lam pan in a rung rero hma an hmuh tikcuah, an ning a Țih tawp. ²⁰Asinan Jesuh nih, “Kema ka si sakhaw. Nan ningȚih reu!” tin anta tih. ²¹Civan lawng sungah lungawi tawpin ata luhtirh ni khawh, veikhatteah an lawng cu an fehnak dingah a tiang vohvi. ²²A thai ah, mipi cu tili khatlam ral ah an am. Dunghluntupawl an runnak lawng siarlo, cimitawkah lawng fate dang am ah tih an ning. Jesuh cu lawng fate in dunghluntupawl thawn feh lawn, a dunghluntupawl lohli an feh tih an ning. ²³Asinan a dang lawng fate pawl cu Țaiberias lam sin an rung. Bawipa nih lungawithu a sim ngahin sang an lo iinak hmun kiangah an tiang. ²⁴Cimanah

Jesuh leh a dunghluntupawl cu cimitawkah am nawn ah ni tih mipi nih an hmuh tikcuah, lawngpawl sungah an lut. Jesuh kawl dingin Kapernaum khua ah an feh.

Nunnak Sang Jesuh

²⁵Cileh tili ral khatlam ah ataan ton tikcuah, “Rabbi, zatikah avah na tiang?” tin ataan sut.

²⁶Jesuh nih anta sawn khawh, “Thungai ngai in nanta ka sim, hminsinnak nan hmuh manah si lawn, sang ii usi khawh nan pum a sin manah kata nan kaw. ²⁷A siat thei hma rong hrangah Țuan Țuan reu, cihnakin kumkhua nunnak tiang a daih hma rong hrangah Țuan sawn hau. Cimi rong cu Mi Fapa nih nanta pe pi, zamanahntin a Țunah Pa Pathian nih Țacik a kheng zo,” tin anta tih.

²⁸Cimanah anni nih, “Pathian Țuan kan Țuan theinak dingah zaang tuah pung?” tin ataan sut.

²⁹Jesuh nih, “Pathian nih a hlah hma pa zup cu Pathian Țuan Țuan a si,” tin anta sawn.

³⁰Cimanah anni nih, “Kan hmuh ih, kan zupnak dinghrangah zabongtuk

hmainsinnak tuah pisi?
Zabongtuk thil tuah pisi? ³¹‘An
ii dinghrang van sin sang anta
pe,’ tin Cathianghlim ah ngan
a sih bongtukin, kan pupapawl
nih ramthing ah mana an lo ii,”
tin ataan tih.

³²Civan Jesuh nih, “Thungai
ngai in nanta ka sim, Moses
nih vancung sin sang nanta pe
ah. Asinan ka Pa nih vancung
sin sang ngaingai nanta pe.

³³Zamanahtin Pathian sang cu
vancung sin a rung tum, cileh
leilung mipawl nunnak a pe,”
tin anta tih.

³⁴Cimanah anni nih,
“Bawipa cimi sang cu kanta pe
bobi ha,” tin ataan tih.

³⁵Cileh Jesuh nih an
zawngah, “Kema cu nunnak
sang ka si. Ka zawngi a
rungtu cu a tamfak nawn turh
si ah. Kemah kata zumtu cu
zatikahkhe a tihal nawn turh
si ah. ³⁶Asinan nanta ka sim,
kata nan hmu zo nan, kata zum
ah usi. ³⁷Pa nih kata pek hma
hmuahhmuah cu ka zawngah
rung pini. Cileh ka zawngi a
rungtu cu anta daw hrimhrim
turh si ang. ³⁸Zamanahtin
kema duhnak tuah dingah si
lawn, kata hlahtupa i duhnak
tuah ding sawnah vancung sin
ka rung tum. ³⁹Kata hlahtu ka

Pa i duhnak cu aitin a si, kata
pek hmapawl hmuahhmuah
pakhat hmat hlo lawn, ni
netabik ah anta thawhtirh ding
khi a si. ⁴⁰Kata hlahtupa i
duhnak cu aitin a si, Fapa hmu
in a zumtu zozokhe kumkhua
nunnak an nihnak dingah a si.
Ni netabik ah anta thawhtirh
peng,” tin anta tih.

⁴¹Jesuh nih, “Kei cu
vancung sin a rung tum hma
sang ka si,” a tih manah, Judah
pawl cu an tokhrang. ⁴²“Aimi
pa cu Joseph fapa Jesuh, a nu
leh pa kan nin hma khi si ah
maw? Kheitin, ‘Vancung sin
ka rung tum,’ tin a ti thei,”
tin an tih.

⁴³Cimanah Jesuh nih,
“Nanma leh nanma lakah
tokhrang rero reu. ⁴⁴Kata
hlahtu Pa nih a hnuk lo
asihawkah, ka zawngah zokhe
rung thei ah ni. Cileh ni
netabik ah anta thawhtirh peng.

⁴⁵Profetpawl i cabu sungah,
*‘Pathian nih an senten
anta zirh pi,’* tin
ngan a si.

“Cimanah Pa zawngsin ning
khawh, a zirtu zozokhe ka
zawngah an rung. ⁴⁶Pathian
zawngsin a rung hma siarlo,

* 6:45 *Isai 54:13*

zonihkhe Pa hmu ha ah ni.
 Ama lohli nih Pa cu a hmu.
 47Thungai ngai in nanta
 ka sim, kema kata zumtu
 cu kumkhua nunnak a ni.
 48Kemah cu nunnak sang ka si.
 49Nan pupapawl cu ramthing
 ah mana ii ni khawh, an thi.
 50Aimi cu vancung sin a rung
 tum hma sang a si, cimanah a
 iitu cu thi turh si ah. 51Kemah
 cu vancung sin a rung tum
 hma sang nung ka si. Zozokhe
 aimi sang a ii asihawkah,
 kumkhua in nung pi. Cileh
 leilung mipawl nunnak hrangi
 ka pek ding hma sang cu ka
 taksa a si,” tin a tih.

52Cimanah Judah pawl nih,
 “Kan ii dinghrangah a taksa cu
 kheitin kanta pe thei pi?” tin
 pakhat leh pakhat an eltuah.

53Jesuh nih, “Thungai ngai
 in nanta ka sim, Mi Fapa i
 taksa nan ii lo awkah leh,
 a thisan nan din lo awkah,
 nanma ah nunnak ni ah usi.
 54Ka taksa a iitu leh, ka thisan
 a dingtu cu kumkhua nunnak
 a ni. Cileh ni netabik ah ata
 thawhtirh peng. 55Zamanahtin
 ka taksa cu rong ngaingai
 a si, ka thisan khe din ding
 ngaingai a si. 56Ka taksa a
 iitu leh, ka thisan a dingtu cu
 kema ah a am ringring, kei khe

ama ah ka am ringring. 57A
 nung hma Pa nih kata hlah, Pa
 manah ka nung. Cibongtukin,
 kata iitu cu, kema manah nung
 ve pi. 58Aimi cu vancung sin
 a rung tum hma sang a si.
 Nan pupapawl nih mana ii
 ni khawh, an thih bongtuk
 si ah. Aimi sang a iitu cu
 kumkhua in nung pi,” tin a tih.
 59Aimipawl cu Kapernaum
 khua ah thu a zirh lai i,
 sinakok* ah a sim hmapawl
 an si.

Dunghluntu tampi nih Jesuh an Tansan

60Cimanah a dunghluntu
 tampi nih cimi thu an nin
 tikcuah, “Aimi thu cu thu har
 a si! Zo nih ancing thei pi?”
 tin an tih.

61Jesuh nih cimi thu ah a
 dunghluntupawl an tokciar tih
 a nin tikcuah, an zawngah,
 “Aimi nih nanta tuktirh
 maw? 62Mi Fapa cu a hlan
 i a amnak ah a kai lai hmu
 usi lah teh zaang bong ti usi?
 63Nunnak petu cu Hlarau a si,
 taksa cu zaangkhe thahnam
 ah. Nan zawngi ka sim hma

* 6:59 *sinakok*: Judah pawl
 tonkhawmtuahnak hmun a si, thu
 relkhawmnak leh Pathian beknak ah an
 hmong toti.

thupawl cu hlarau leh nunnak a si. ⁶⁴Asinan nan lakah mihrekhat nih zum ah usi,” tin anta tih.

Zamanahtin Jesuh nih a zumlotu cu zo an si tih leh, zo nih ata phiar pi tih a tir sin a ning. ⁶⁵Civan ani nih, “Cimimanah nanta ka sim, ka Pa nih a zawngah run theinak a pek lo awkah, zokhe ka zawngah rung thei ah,” tin a tih. ⁶⁶Cimi sin thawhin, a dunghluntu tampi cu an kir, ata hlun nawn ah ni.

⁶⁷Cimanah Jesuh nih a dunghluntu hleihnih pawl zawngah, “Nanni teh feh duh ve nau sim?” tin anta tih.

⁶⁸Cileh Simon Peter nih, “Bawipa, zo zawngah feh pung? Nangma nih kumkhua nunnak thupawl na ni. ⁶⁹Nang cu Messiah, a nung hma Pathian Fapa na si tih nata kan zum zo, nata kan ning zo,” tin ata tih.

⁷⁰Jesuh nih, “Nanni dunghluntu hleihnih pawl cu nanta ka hril siah maw? Asinan nan laki pakhat cu diabol a si,” tin anta sawn. ⁷¹Simon fapa, Judas Iskariot thuhla a simnak a si. Zamanahtin ani cu dunghluntu hleihnih laki pakhat ata phiartu ding a si.

A Naute nih Jesuh Zum ah ni

⁷Cimi ngahhnun Jesuh cu Galilee peng sungah a feh vivo. Judah pawl nih that dingin ataan kawl manah, Judia peng sungah cu feh duh ah. ²Cimi caan cu Judah pawl i Puanhlam Puai samte a si. ³Cimanah a nautepawl nih, “Na dunghluntupawl nih na tuah hmapawl an hmuhnak dingah aimitawk sin suak halah, Judia peng ah feh ha. ⁴Zamanahtin langpangin mizapi nin a duhtu nih cu zabongtuk thil khe a thupten tuah ha ah. Aimi thilpawl na tuah asihawkah, leilung mipawl zawngah nangma leh nangma lattirh hmen lah!” tin ataan tih. ⁵Zamanahtin a nautepawl hmat nih ata zum ah ni.

⁶Cimanah Jesuh nih an zawngah, “Ka caan pha hri ah, asinan nanma hrangah cu zatikhkhe sin a ramcang bobi sawh. ⁷Leilungtun mipawl nih nanta hua thei ah ni, asinan kei cu kataan hua, zamanahtin an thil tuah hmapawl a that lo zia anta ka nintirh manah a si. ⁸Cimi puai ah rung feh ta hau. Ka caan a kim hrih lo manah, kei cu aimi puai ah feh hrih turh si ang,” tin anta tih.

⁹Aimipawl an zawngah a sim ngahhnun, Jesuh cu Galilee ah a tang ta. ¹⁰Asinan a nauteipawl puai ah an feh hnun, ama khe puai ah mi nin lawn, a thupten a feh ve. ¹¹Cimanah Judah pawl nih puai ah ataan kaw, “Kheivah am ti?” tin an tih. ¹²Civan mipipawl cu a thuhla ah an tokciar rero. Mihrekkhat nih, “Miṭha a si,” an tih. Midangpawl nih, “Miṭha si ah, mipi a fehsualtirh,” tin an tih. ¹³Asinan Judah pawl an ningtiḥ manah, zonihkhe a thuhla cu a langpangin rel ngam ah ni.

Puai ah Jesuh nih Thu a Zirh

¹⁴Puai caan laifongah Jesuh cu temple ah hang so khawh, thu a zirh. ¹⁵Judah pawl nih mongbong tawpin, “Kheitin si aimi pa cu zirnak ni lawn, lai a siar thei?” tin an tih.

¹⁶Cimanah Jesuh nih anta sawn khawh, “Ka thuzirh hma cu kemai si ah, kata hlahtu i sawn a si. ¹⁷Zokhesin kata hlahtu i duhnak tuah a duh awkah, ka zirhnak cu Pathian zawngsin rung hma maw, kema duhnak men in ka sim tih ning pi. ¹⁸Ama duhnak in thu a simtu cu ama

leh amah sunlawih a duh. Asinan ata hlahtu sunlawih a duhtu cu midik a si, ama ah dingfellowak am ah. ¹⁹Moses nih Daan nanta pe si ah maw? Asinan zonihkhe Daan hlun ah usi. Zamanah thah dingah kata nan kaw?” tin anta tih.

²⁰Mipi nih, “Khuavang na ni! Zo nih tu that dingin nataan kaw?” tin ataan sawn.

²¹Jesuh nih, “Thil pakhat tuah ning khawh, nan senten nan mong a bong. ²²Moses nih vunzim tan dingin thu nanta pe khawh, Sabbath ni ah mipa vunzim nan tan. Asinan vunzimtannak cu Moses zawngsin si ah, nan pupapawl zawngsin a si sawn. ²³Moses Daan pahbal lo dingin Sabbath ni ah mipa vunzim tan asihawkah, Sabbath ni ah mi pakhat cak kokin ka tuah manah zamanah ka ṭunah nan thinheng? ²⁴Lenglam hmuhnak in thuṭhan reu, a dingfel hma thuṭhannak in thuṭhan sawn hau,” tin anta tih.

Jesuh cu Messiah si thei tim?

²⁵Jerusalem sin mihrekkhat nih, “Aimi pa cu that dingin an kaw hma pa si ah maw? ²⁶Asinan zohhnak hau! Ani cu raṭṭha tawpin thu a sim

rero nan, zaangkhe ata ti ah ni. Hruaitupawl nih aimi pa cu Messiah taktak a si tih an nin ngaingai manah teh si tim? ²⁷Aimi pa cu kheimitawk sin a rung tih kan ning fawn. Asinan Messiah a run fongin, kheimitawk sin a rung tih zonihkhe ning turh siah ni,” tin an tih.

²⁸Cimanah Jesuh nih temple sungi thu a zirh laiah aw rang pin, “Kema cu kata nan ning, kheimitawk sin ka rung tih khe nan ning. Kemah thu in rung ang. Kata hlahtu cu a dik, ata ning ah usi. ²⁹Kema nih cu ata ka ning, zamahtin kei cu ama zawngsin rung hma ka si. Ama cu kata hlahtu a si,” tin a tih.

³⁰Cimanah ata kaih dan ding lampi an kawl. Asinan a caan a phak hrih lo manah, zonihkhe ata kai ah ni. ³¹Cileh mipi sungsin mitampi nih ataan zum, “Messiah a run fongin teh, aimi pa i hmingsinnak a tuah hmapawl hnakin tamsawn tuah cuang pim?” tin an tih.

³²Jesuh thuhla ah mipi an tokciar muimi tih Farasipawl nih an ning. Cileh Farasipawl leh puithiam sangpawl nih temple kiltupawl cu Jesuh kai ding an hlah. ³³Cimanah

Jesuh nih, “Nan zawngah a langte am hrih peng, civan kata hlahtu zawngah feh peng. ³⁴Kata kawl pusi khawh, kata hmu turh siah usi. Ka amnak ah khe rung thei turh siah usi,” tin anta tih.

³⁵Cimanah Judah pawl nih anma leh anmah, “Ata kan hmuhlonak ding hmun kheimitawkah feh ti? Grik mipawl zirh dingin Grik mipawl laki am ram dang i Judah pawl zawngah feh a tum teh si tim? ³⁶Kata kawl pusi khawh, kata hmu turh siah usi. Ka amnak ah khe rung thei turh siah usi,’ a tih hma zaang a tihnak si ti?” tin an tituah.

³⁷Puai ni netabik, a thupibik ni ah, Jesuh cu ding khawh aw rang pin, “Zokhesin a ti a hal awkah, ka zawngah rung ha selah, ding ha seh. ³⁸Kemah kata zumtu cu Cathianghlim i a sim bongtukin, a sungsin nunnak tidai a suak hma tivapawl zuang pi,” tin a tih.

³⁹Asinan aimi cu ata zumtupawl i an co leh ding Hlarau thu a simnak a si. Zamahtin Jesuh cu sunlawih asih hrih lo manah, Hlarau Thianghlim cu pek si hri ah.

⁴⁰Cimanah mipi laksin mitampi nih cimi tongkam an

nin tikcuah, “Aimi pa cu profet a si rori sawh,” tin an tih.

⁴¹Midangpawl nih, “Aimi pa cu Messiah a si,” an tih.

Asinan a dangpawl nih, “Galilee sin Messiah cu suak i tim? ⁴²Cathianghlim nih Messiah cu David cihlah sin rung pi, David a lo am ha nak Bethlehem khua sin rung pi, tin a tih si ah maw?” tin an tih.

⁴³Citin ama manah mipi lakah thanthehtuahnak a am.

⁴⁴Mihrekhat nih ata kaih an duh, asinan zonihkhe ata kai ngam ah ni.

Hruitupawl nih Ata Zum ah ni.

⁴⁵Civan temple kiltupawl cu puithiam sangpawl leh Farasipawl zawngah an kir sei. Cileh anni nih temple kiltupawl zawngah, “Zamanah ata run hruai ah usi?” tin antaan tih.

⁴⁶Temple kiltupawl nih, “Zonihkhe aimi pa bongtukin thu sim ha ah ni,” tin antaan sawn.

⁴⁷Civan Farasipawl nih, “Nanma khe nanta um ngah zo siah maw? ⁴⁸Hruitupawl lakah leh, Farasipawl lakah pakhat tal nih ata zumtu am na nim? ⁴⁹Asinan Daan ning lo

hma aimi mipi cu camsiat an si,” tin antaan tih.

⁵⁰An laki pakhat, zan ah Jesuh zawngi a fehtu, Nikodemas nih, ⁵¹“Kan Daan nih mi pakhat cu a tongkam ngai hmaisa lawn leh zaang a tuah tih ning hmaisa lawn, thu ata than nam?” tin anta tih.

⁵²Anni nih, “Nang teh Galilee i na si maw? Kawl halah, zohhnak ha. Galilee sin profet suak ha ah tih hma hmu pisi,” tin ataan sawn. ⁵³Cileh an inn cio ah an tin.

Jesuh leh Uirenu

8 Cileh Jesuh cu Olive Tang ah a feh. ²Cuan zingmawte ah Jesuh cu temple sungah a feh sei, a zawngah mi hmuahhmuah an rung. Cileh to in thu anta zirh.

³Civan Daanthiampawl leh Farasipawl nih a uiret lai an kaih hma mipongnu pakhat cu a zawngah an run hruai. Cileh a laitimah ata run ret ni khawh, ⁴Jesuh zawngah, “Zirhtupa, aimi nu cu a uiret lai rori ah kaih hma a si.

⁵Daan sungah Moses nih aimi bongtuk cu lungtum in den dingah thu kanta pe. Nang nih teh kheitin na tih?” tin ataan sut. ⁶Citin an suhnak cu soal

ataan puh theinak dingah,
ataan hniksaknak a si. Asinan
Jesuh cu an òn hma ning lo
bongtukin khun khawh, a
kutzung in leilung ah lai a
ngan. ⁷Thu ataan sut bet rero
manah, Jesuh cu hang ding
khawh, “Nan laki sualnak
a nilotu nih mitirbik ah
mipongnu cu lungtum in deng
ha seh,” tin anta tih.

⁸Cileh khun sei khawh,
leilung ah lai a ngan sei. ⁹Cimi
thu an nin tikcuah, an sia
leh òa ninnak thinlung nih
an sualnakpawl anta nintirh
khawh, upabik sin nautabik
tiang pakhat hnun pakhat
an suak. Jesuh lohli ata òaan
ni khawh, mipongnu cu a
laiòimah a ding. ¹⁰Jesuh cu a
hang din leh mipongnu lohli
hmu khawh, “Minu, sual nata
puhtupawl cu kheivah an si?
Zonihkhe mawh nata phurh ah
ni maw?” tin ata tih.

¹¹Mipongnu nih, “Bawipa,
zonihkhe mawh kata phurh ah
ni,” tin ata tih.

Cileh Jesuh nih, “Kiam
nih khe thu nata òan ang.
Feh halah, sual nawn reh,”
tin ata tih.

Leilungtun Tètnak

¹²Cileh Jesuh nih an

zawngah, “Kema cu leilungtun
tètnak ka si. Kemah kata
hluntu cu thimnak sungah feh
hrimhrim turh siah, nun tètnak
ni sawn pi,” tin a tih.

¹³Cimanah Farasipawl nih,
“Na thu cu nangma ten tetti na
khan. Na tetti cu dik ah,” tin
ataan tih.

¹⁴Jesuh nih anta sawn
khawh, “Ka thu cu kema nih
tetti ka khan awkah khe, ka
tetti khan hma thu cu a dik.
Zamanahtin kheimitawk sin ka
rung tih leh kheimitawkah feh
peng tih ka ning. Asinan nanni
nih cu kheimitawk sin ka rung
tih leh kheimitawkah feh peng
tih ning ah usi. ¹⁵Nanni cu
minung dan in thu nan òan,
kei cu zokhe thu anta òan ang.
¹⁶Cileh thu anta òan ning la
khe ka thuòan hma cu a dik.
Zamanahtin kema lohli si ang,
kata hlahtu Pa thawn kan si
sawn. ¹⁷Nan Daan sungah khe
tetti pahni an am asihawkah,
a dik tin ngan a si. ¹⁸Kei cu
kema thuhla ah tetti si ning
khawh, kata hlahtu Pa khe ka
tetti a si,” tin anta tih.

¹⁹Cimanah anni nih, “Na
Pa cu kheivah a am?” tin
ataan sut.

Cileh Jesuh nih, “Nanni nih
kata ning ah usi, ka Pa khe

ning ah usi. Kemah kata ning usi lah, ka Pa khe ning zo nan ti usi,” tin anta sawn.

²⁰Aimi tongkampawl Jesuh nih temple sungi a sim laiah, ama cu ahlu retnak khan ah a am. A caan a phak hrih lo manah zonihkhe ata kai ah ni.

Jesuh nih a Thihnak ding Thu a Sim

²¹Civan Jesuh nih, “Fehhlo pe khawh, kata kawl pusi. Nan sualnak ah thi pusi. Ka fehnak ding hmun ah rung thei turh siah usi,” tin anta tih sei.

²²Cimanah Judah pawl nih, “‘Ka fehnak hmun ah rung thei turh siah usi,’ tin a tih manah, ama leh ama thahtuah a tum teh si tim?” tin an tih.

²³Cileh Jesuh nih, “Nanni cu thuilam sin nan si, kei cu tun lam sin ka si. Nanni cu aimi leilungtun i nan si, kei cu aimi leilungtun i si ang. ²⁴Cimanah nan sualnakpawl ah thi pusi tin nanta ka tih. Zamahtin kema cu ama ka si tih nan zup lo asihawkah, nan sualnakpawl ah thi pusi,” tin anta tih.

²⁵Cimanah anni nih, “Zo na si?” tin ataan tih.

Cileh Jesuh nih, “Kei cu mitir sin nanta ka sim rero zo hma khi ka si. ²⁶Nan thuhla

ah sim ding leh thuthan ding tampi ka ni. Asinan kema kata hlahtu cu a dik, ama zawngsin ka nin hmapawl cu leilung mipawl zawngah ka sim,” tin anta tih.

²⁷Pa i thuhla anta sim hma a si tih ningthiam ah ni.

²⁸Cimanah Jesuh nih, “Mi Fapa cu nan tar ngahhnun, kema cu ama ka si tih ning lai pusi. Cileh kema thu in zaangkhe tuah ang, ka Pa nih kata zirh bongtukin aimi pawl cu ka sim hma a si tih ning leh pusi. ²⁹Cileh kema kata hlahtu cu ka zawngah a am. A lungawi zawng thilpawl ka tuah bobi manah, Pa nih kema lohli kata tan ah,” tin anta tih.

³⁰Cimi thupawl a sim tikcuah, mitampi nih ataan zum.

Thutak nih nanta Luattirh Pi

³¹Cimanah Jesuh nih ata zumtu Judah pawl zawngah, “Ka sim hma thu ah nan am ringring asihawkah, ka dunglehntu ngaingai si pusi. ³²Cileh thutak ning pusi khawh, thutak nih nanta luattirh pi,” tin anta tih.

³³Anni nih, “Kanma cu Abraham cihlah kan si, zo i sal khe si ha ah ung. Kheitin,

‘Luattirh si pusi,’ na ti thei?”
tin ataan sawn.

³⁴Jesuh nih, “Thungai ngai in nanta ka sim, zozokhe sualnak a tuahtu cu sualnak i sal a si. ³⁵Sal cu inn ah kumkhua in am ringring ah, asinan fapa cu kumkhua in a am ringring. ³⁶Cimanah Fapa nih nanta luattirh asihawkah, luat ngaingai pusi. ³⁷Abraham cihlah nan si tih nata ka ning, asinan ka sim hma thu nih nan sungah hmun a nih lo manah, thah dingin kata nan kaw. ³⁸Ka Pa zawngi ka hmuh hma ka sim, nanni khe nan pa zawngi nan hmuh hma nan tuah,” tin anta tih.

³⁹Anni nih, “Kan pa cu Abraham a si,” tin ataan sawn.

Jesuh nih, “Nanni cu Abraham fatepawl si u lah, Abraham tuah hma tuah ve ti usi. ⁴⁰Kei cu Pathian zawngsin ka nin hma thutak nanta simtu ka si, asinan tun ah nanni nih thah ding kata nan kaw. Abraham cu cibongtukin tuah ah. ⁴¹Nanni cu nan pa tuah hma nan tuah,” tin anta tih.

Cileh anni nih, “Kanni cu nulepa sualnak i hrin hma si ah ung. Pa pakhat kan ni, ama cu Pathian a si,” tin ataan tih.

Diabol Fatepawl

⁴²Cimanah Jesuh nih, “Pathian cu nan Pa si selah cu, kema kata duhdawt pusi, zamanahntin kei cu Pathian zawngsin rung suak ning khawh, ama zawngsin ka rung. Zamanahntin kema thunihnak in rung ang, asinan ama nih kata hlah. ⁴³Zamanah ka sim hma aancing ah usi? Ka sim hma thu nan ngaih thei lo manah a si. ⁴⁴Nanni cu nan pa Diabol* i nan si, nan pa i duhnak tuah nan duh. Ama cu a tir sin mithat a si, thutak ah am ah, zamanahntin ama ah thutak am ah. Thuphan a sim tikcuah, a sihnak bongtukin a sim. Zamanahntin ama cu thuphan simtu leh thuphan i pa a si. ⁴⁵Asinan thutak ka sim manah nanni nih kata zum ah usi. ⁴⁶Nanma lakah pakhat tal nih ka sualnak kata nintirh thei nau sim? Cileh thutak ka sim asihawkah, zamanah kata zum ah usi? ⁴⁷Pathian i a si hma nih cu Pathian sim hma thupawl a ngai. Pathian i nan sih lo manah, ngai ah usi,” tin anta tih.

* 8:44 *Diabol*: Setan i hmin pakhat a si. “Mi hektu, mizuartu” tihnak a si, zumtupawl sualpuhtu a si.

Abraham Hlan i Am Jesuh

⁴⁸Cileh Judah pawl nih Jesuh zawngah, “Nang cu Samaria mi na si, khuavang ni hma na si, tin nata kan tih hma cu kan hman si ah maw?” tin ataan tih.

⁴⁹Jesuh nih anta sawn khawh, “Khuavang ni ang. Asinan ka Pa ka upat, nanni nih kata upat ah usi. ⁵⁰Cileh kema sunlawinak ding kawlu ang. Ka sunlawinak ding kawltu leh thuthantu a am. ⁵¹Thungai ngai in nanta ka sim, zokhe ka sim hma thu a hlun awkah, thihnak tong ha hrimhrim turh siah,” tin a tih.

⁵²Cimanah Judah pawl nih, “Tun cu khuavang na ni tih nata kan ning! Abraham leh profetpawl cu an thi zo. Asinan nang nih, ‘Zokhe ka sim hma thu a hlun awkah, thihnak tap ha hrimhrim turh siah,’ tin na tih. ⁵³Nang cu a thi zo hma kan pa Abraham hnakin na hnam sawn maw? Profetpawl khe an thi zo. Nang leh nang zo bongtuk ah na rettuah?” tin ataan tih.

⁵⁴Jesuh nih anta sawn khawh, “Kema leh kemah ka sunlawihtuah awkah, ka sunlawinak cu zaangkhe si ah. Ka Pa cu kata sunlawihthu a si,

nanni nih ama cu kan Pathian a si tin nan tih. ⁵⁵Ata ning ah usi, asinan kema nih ata ka ning. Ata ning ang ti ninglah, nanma bongtukin kei khe thuphan sim si peng. Asinan ata ning ning khawh, a thu ka hlun. ⁵⁶Nan pa Abraham nih kema ni hmu ding a halhah tawp, cileh hmu ngah khawh, a lung a awi,” tin anta tih.

⁵⁷Cileh Judah pawl nih, “Nang cu kum 50 hmat kim hri ah si, Abraham cu na hmu ha maw?” tin ataan tih.

⁵⁸Jesuh nih, “Thungai ngai in nanta ka sim, Abraham am hlan sin KEMAH ka am,” tin anta tih. ⁵⁹Cimanah lungtum sar ni khawh ata den an tum, asinan Jesuh cu a ralh, mipi laksin feh in temple sungsin suak khawh, a fehhllo.

Jesuh nih Mitcawpa a Cahtirh

⁹Citin a feh rero laiah, Jesuh nih a suah sin a mitcaw hma pa a hmu. ²A dunghluntupawl nih, “Rabbi, aimi pa cu zo i sualnak manah a suah sin a mit a caw? Ama sualnak manah maw? A nu leh pa sualnak manah?” tin ataan sut.

³Jesuh nih anta sawn

khawh, “Aimi pa i sualnak manah si ah, a nu leh pa sualnak manah khe si ah, ama ah Pathian tñan tñan lattirh a sihnak dinghrangah a si. ⁴Sun a sih laiah kata hlahtu i tñan ka tñan rori a tñl. Zokhe tñan an tñan thei nawn lo caan, zan rung tiang pi. ⁵Leilung tñan i ka am sung ah, kema cu leilung tñan i tñtnak ka si,” tin a tih.

⁶Cimi thupawl a sim ngahhnun, lei ah cilkhak phei khawh, a cilkhak in ciarbek a tuah. Cileh cimi ciarbek cu mitcawpa i mit ah a maan. ⁷Cileh mitcawpa zawngah, “Feh halah, Siloam tili ah rung khawlh ta ha,” tin ata tih. (Siloam tih hma sullam cu hlah tihnak a si.) Cimi pa cu rung feh ta khawh, a khawlh, cileh khua hmu in a kir sei.

⁸Cimanah innhnenpawl leh a mitcawt a lo hmutupawl nih, “Aimi pa cu to in mi thil a dil tñti hma khi si ah maw?” tin an tih. ⁹Mihrekkhat nih, “Ama rori a si sawh,” tin an tih.

Asinan midangpawl nih, “Ama cu cimi pa a tñah,” tin an tih.

Mitcawpa nih, “Kema cu ama ka si,” tin anta tih.

¹⁰Cimanah anni nih,

“Kheitin na mit cu khua a hmu thei?” tin ataan sut.

¹¹Ani nih, “Jesuh an tih hma pa nih ciarbek tuah khawh ka mit ah kata maan, cileh, ‘Siloam tili ah rung feh ta halah, rung khawlh ta ha,’ tin kata tih. Cuan rung feh ta ning khawh ka khawlh tikcuah, khua ka hmu thei,” tin anta sawn.

¹²Civan anni nih, “Ama cu kheimitawkah a am?” tin ataan sut.

Ani nih, “Ning ang,” tin anta tih.

Farasipawl leh Mitcawpa

¹³A hlan i mitcaw hma pa cu Farasipawl zawngah ataan run hruai. ¹⁴Jesuh nih ciarbek tuah khawh, a mit khua a hmuhtirh ni cu Sabbath ni a si. ¹⁵Cimanah Farasipawl nih, “Kheitin khua na hmu thei?” tin ataan sut.

Cileh ani nih, “Ama nih ka mit ah ciarbek kata maan. Civan rung khawlh ta ning khawh, khua ka hmu,” tin anta tih.

¹⁶Cimanah Farasi hrekkhat nih, “Aimi pa cu Sabbath ni a ulh lo manah, Pathian zawngsin si ah,” tin an tih.

A dangpawl nih, “Aimi

bongtuk hminsinnakpawl cu misual a si hma pa nih kheitin tuah thei pi?” tin an tih. Cileh anma lakah thanthe knak a suak.

¹⁷Mitcawpa zawngah “Na mit khua nata hmuhtirh manah, ama cu zabongtuk a si tin na tih?” tin ataan sut sei.

Ani nih, “Ama cu profet a si,” tin anta tih.

¹⁸Cimanah a mit khua a hmu sei hma pa i nu leh pa an koh hlan sung cu, a mit lo caw khawh khua a hmu sei tih Judah pawl nih zum ah ni.

¹⁹Cileh anni nih, “Aimi pa tu a suah sin a mitcaw nan tih hma nan fapa si nam? Kheitin tun ah khua a hmu thei?” tin antaan sut.

²⁰A nu leh pa nih, “Aimi pa cu a suah sin a mitcaw hma kan fapa a si tih kan ning.

²¹Asinan tun ah kheitin khua a hmu thei tih leh zo nih khua ata hmuhtirh tih hma ning ah ung. Upa a si ve zo, ama ata sut hau. A thuhla cu ama nih sim pi,” tin antaan sawn.

²²A nu leh pa nih citin an tihnak cu Judah pawl an ningti h manah a si. Zamahtin Judah pawl nih zokhe Jesuh cu Messiah a si tin

an phuan asihawkah, sinakok* sin dawp pung tin lungkim t̄angnak an ni. ²³Cimimanah a nu leh pa nih, “Upa a si ve zo, ama ata sut hau,” tin an tihnak a si.

²⁴Civan a hlan i a mitcaw hma pa cu a vei hnihnak ko sei ni khawh, “Thangthatnak cu Pathian pe ha! Aimi pa cu misual a si tih kan ning,” tin ataan tih.

²⁵Cileh ani nih, “Misual a sih leh sih lo ning ang. Ka nin hma thil pakhat cu mitcaw ka lo si, asinan tun ah khua ka hmu thei,” tin anta tih.

²⁶Civan anni nih, “Ama nih na t̄unah zaang a tuah? Kheitin na mit cu khua nata hmuhtirh?” tin ataan sut sei.

²⁷Ani nih, “Nanta ka sim zo nan, thaten ngai ah usi. Zamanah nin nan duh sei? Nanni khe a dunghluntu sih nan duh nan maw?” tin anta sawn.

²⁸Cileh anni nih ata zohsuam in, “Nang cu aimi pa i dunghluntu na si, asinan kanni cu Moses dunghluntu kan si. ²⁹Pathian nih Moses ata

* 9:22 *sinakok*: Judah pawl tonkhawmtuahnak hmun a si, thu relkhawmnak leh Pathian beknak ah an hmong toṭi.

be tih kan ning, asinan aimi pa cu kheimitaw k sin a rung tih ning ah ung,” tin ataan tih.

³⁰Cimi pa nih an zawngah, “Mongbongza a sih tu! Kheimitaw k sin a rung tih ning ah usi, asinan ama nih ka mit khua a hmuhtirh. ³¹Pathian nih misualpawl i aw ngai ah, asinan zokhe Pathian be in a duhnak a tuah awkah, Pathian nih a aw ata ngai tih kan ning. ³²Leilung am tir sin zonihkhe suahkeh mitcaw hma khua hmuhtirh tih nin si ha ah. ³³Aimi pa cu Pathian zawngsin a sih lo awkah, zaangkhe tuah thei turh si ah,” tin anta tih.

³⁴Anni nih, “Na pumpuluk in sualnak thaw n suak hma na si, nang nih thu kanta zirh ve pisim?” tin ata sawn ni khawh, lengah ataan dawi.

Hlarau lam Mitcaw

³⁵Jesuh nih cimi pa cu lengah ataan dawi tih a nin tikcuah, cimi pa cu rung tong ta khawh, “Pathian Fapa zum nasim?” tin ata sut.

³⁶Ani nih, “Bawipa, ata ka zupnak dingah, ama cu zo a si?” tin ata sawn.

³⁷Cileh Jesuh nih, “Ata na hmu zo, nata be rero tu cu ama a si,” tin ata lat.

³⁸Civan ani nih, “Bawipa, ka zum sakhaw!” tin ti khawh, Jesuh cu bokkhup in ata be.

³⁹Jesuh nih, “Thuṭhan dingin aimi leilungtun ah ka rung, khua hmulopawl nih khua an hmuhnak dingah leh khua hmupawl nih an mit a cawtnak dingah a si,” tin a tih.

⁴⁰Jesuh zawngi am Farasi hrekkhat nih cimi ṭongkampawl an nin tikcuah, “Kanni teh mitcaw maw kan sih?” tin ataan sut.

⁴¹Jesuh nih, “Miticaw si usi lah cu, sualnak ni turh siah usi. Asinan tun ah, ‘Khua kan hmu,’ tin nan tih manah nan sualnak cu a tang lai,” tin anta tih.

Tuukhal Ṭha Jesuh

10 “Thungai ngai in nanta ka sim, tuuhruang sungah sangkhar sin si lawn, hmun dang sin kai in a luttu cu fifir leh damiah a si.

²Asinan sangkhar sin a luttu cu tuukhaltu a si. ³Sangkhar kiltu nih sangkhar ata onsak, tuupawl nih a aw an ning. A tuupawl cu an hmin ciar in anta ko khawh, lengah anta hruai. ⁴Cileh a tuupawl cu lengah anta suah tikcuah, an hmai ah a feh. A aw an

ningthiam manah tuupawl nih ataan hlun. ⁵Midang cu hlun hrimhrim ah ni, ata zuansan sawn pini. Zamahtin midangpawl i aw cu ningthiam ah ni,” tin a tih. ⁶Jesuh nih aimi thuthimnak cu anta sim, asinan anni nih a sim hmapawl cu ningthiam ah ni.

⁷Cimanah Jesuh nih, “Thungai ngai in nanta ka sim, kei cu tuupawl i sangkhar ka si. ⁸Kemah hlan i a rung hma hmuahhmuah cu fifir leh damiah an si, tuupawl nih khe an aw ngai ah ni. ⁹Kei cu sangkhar ka si. Zozokhe kema sin a lut awkah, rundam si pi. Ama cu lut pi khawh, suak pi, cileh rawphring amnak hmun hmu pi. ¹⁰Fifir cu fir ding, thah ding leh siatsuah ding lohli ah a rung. Kei cu nunnak an nih ih, nun luangliam an nihnak dingah ka rung.

¹¹“Kema cu tuukhal tha ka si. Tuukhal tha nih cu tuupawl hrangah a nunnak a pe. ¹²Asinan tuukhaltu si lo, tuu nitu si lo, sancawp hma nih cu cinghnia a run a hmuh tikcuah, tuupawl cu anta tansan khawh a zuang. Cileh cinghnia nih tuupawl cu deh khawh anta parpaktirh hleuhleu. ¹³Sancawp hma cu

sancawp asihmanah tuupawl zawnrhahnak ni lawn, anta zuansan.

¹⁴“Kema cu tuukhal tha ka si. Kemai tuupawl cu anta ka ning, kemai tuupawl nih khe kataan ning ve. ¹⁵Pa nih kata nin bongtukin, kema nih khe Pa ka ning ve. Tuupawl hrangah ka nunnak ka pe.

¹⁶Cileh aimi tuurun sungi a tal lo hma tuu dang ka ni lai. Cimipawl khe anta ka hruai rori a tul, cileh anni nih ka aw ning pini. Tuukhal pakhat thui i tuurun pakhat ah cang pini. ¹⁷Kei cu la sei dingin ka nunnak ka pe. Cimimanah ka Pa nih kata duhdawt.

¹⁸Zonihkhe ka nunnak kata la ah ni, asinan kema rori nih ka pek hma a si. Ka nunnak pek dingin leh la sei dingin thunihnak ka ni. Aimi thupek cu ka Pa zawngsin ka ngah hma a si,” tin a tih.

¹⁹Cimi tongkampawl manah, Judah pawl lakah thantuahnak a am sei. ²⁰Cileh an laki mitampi nih, “Ama cu khuavang ni khawh a aa hma a si. Zamanah a thu ata nan ngai?” tin an tih.

²¹Midangpawl nih, “Aimi tongkampawl cu khuavang ni hma i tong si ah. Khuavang nih

mitcawpawl khua hmuhtirh thei pim?” tin an tih.

Judah pawl nih Jesuh Zum ah ni

22Jerusalem ah Hlannak Puai* am khawh, cimi cu busik caan a si. 23Cileh Jesuh cu temple kulh sung Solomon varanda ah a tawih rero laiah, 24Judah pawl nih ata rung kulh ni khawh, “Zatiktiang angtalang in kanta tuah pisi? Messiah na sih awakah, fiangten kanta sim lawlaw ha,” tin ataan tih.

25Jesuh nih, “Nanta sim ning khawh, zum ah usi. Ka Pa hmin in ka tuah hmapawl nih kema thu tetti an khan. 26Nanta ka sim zo bongtukin, nanni cu ka tuu nan sih lo manah, zum ah usi. 27Ka tuupawl nih ka aw an ngai, kei khe anta ka ning. Cileh anni nih kataan hlun. 28Kemah nih kumkhua nunnak anta ka pe. Hloral hrinhrin turh siah ni, zonihkhe ka kut sungsin kata lawng thei turh

siah ni. 29Anma pawl kata petu ka Pa cu zaang hmuahhmuah hnakin a hnam sawn. Ka Pa kut sungsin zonihkhe lawng thei turh siah ni. 30Kemah leh Pa cu pumkhat kan si,” tin anta sawn.

31Cimanah lungtum in ata deng dingah Judah pawl nih lungtum an sar lala. 32Jesuh nih, “Ka Pa zawngsin t̃uant̃uan t̃ha tampi nanta ka hmuh zo. Cimipawl laksin kheimi bik manah lungtum in kata deng pusi?” tin anta tih.

33Judah pawl nih, “T̃uant̃uan t̃ha manah lungtum in nata den tum si ah ung, Pathian na thangsiat manah a si. Nang cu milai na si sawh nan nangma leh nangma Pathian ah na rehtuah,” tin ataan sawn.

34Jesuh nih, “Nan Daan sungah,

*‘Nanni cu pathianpawl
nan si tin nanta ka
tih,’†*

tin ngan a si siah maw?

35“Pathian t̃ongkam an zawngi tiang hmapawl hmat ah pathianpawl tin a ko. Cathianghlim cu siatbal theih si ah. 36Pa nih a hril hma leh leilungt̃un i a hlal hma nih,

* 10:22 *hlannak puai*: December hla lai hrawngi Judah pawl ih ni riat sung an hmon hma “Hanukkah” an tih hma puai a si. Antiochus Epiphanes nih B.C. 167 ah a sualtirh hnun, Judas Maccabeus nih B.C. 164 ah temple a thianhlimtirhnak leh biakthang hlanseinak an mong bobi nak ding hrangi an tuah hma a si.

† 10:34 *Sam 82:6*

‘Kei cu Pathian Fapa ka si,’
tin a tih manah maw, ‘Nang,
Pathian thangsiatpa,’ tin kata
nan tih? ³⁷Ka Pa i ñuan ka ñuan
lo asihawkah, kata zum reu.

³⁸Asinan ka ñuan asihawkah,
kema kata nan zup lo awk
hmatah ka ñuanñuan hmapawl
tal zum hau. Citin Pa cu kema
ah a am tih leh, kei khe Pa
ah a am tih ning pusi khawh
zum pusi,” tin anta sawn.

³⁹Cimanah ata kaihnak ding
lampi an kaw! sei, asinan an
kut sin a ñan.

⁴⁰Cileh Jordan run ral
khatlam, John i baptisma a
pek mitirbik nak hmun ah
feh sei khawh, cimitawkah
a caam. ⁴¹Civan mitampi a
zawngah rung ni khawh, “John
cu hminsinnak zaangkhe
tuah ah, asinan John nih
aimi pa i thuhla a sim hma
hmuahhmuah cu a dik,” tin an
tih. ⁴²Cileh cimitaw! i mitampi
nih ataan zum.

Lazarus Thihnak

11 Bethany khuami Lazarus
an tih hma pa cu a na.
Cimi khua cu Mary leh a
unu Martha te amnak a si.
²Cimi Mary cu Bawipa hriak
rimhmu! burh khawh a sam
thawn a ke ata hnawttu a

si. A ñapa Lazarus cu a na.
³Cimanah a fornute pawl nih,
“Bawipa, ngaihnak ha, na
duhdawt hma pa cu a na,” tin
thu ataan cah.

⁴Jesuh nih cimi thu a nin
tikcuah, “Aimi natnak cu
thihnak dingah si ah, Pathian
cu thangñhat in a amnak ding
sawnah a si. Aimi hmongin
Pathian Fapa cu sunlawih in
am pi,” tin a tih.

⁵Jesuh nih Martha, a naunu
Mary leh Lazarus cu anta
duhdawt. ⁶Cileh Jesuh nih
Lazarus a na tih a nin tikcuah,
a amnak hmun kel ah ni hnih
a caam bet. ⁷Cimi ngahnnun
a dunghluntupawl zawngah,
“Judia peng ah feh sei pusung,”
tin anta tih.

⁸A dunghluntupawl nih,
“Rabbi, kan dung naiteah
Judah pawl nih lungtum in
deng dingin nataan kaw!,
cimitawkah feh sei lala pisim?”
tin ataan tih.

⁹Jesuh nih, “Ni khat ah nazi
hleihnih sung khua a vang si
ah maw? Zozokhe sun ah a
feh awkah, aimi leilungñun
ñetnak a hmuh manah bah ah.
¹⁰Asinan zozokhe zan ah a feh
awkah, ama ah ñetnak a am lo
manah a bah,” tin anta sawn.

¹¹Cimi thupawl anta sim

ngahhnun, an zawngah,
“Kan rual Lazarus cu a it zo,
sikhalselah ata rung thang ta
dingin feh peng,” tin anta tih.

¹²Citikah a dunghluntupawl
nih, “Bawipa, a it asihawkah
cu cak leh sawh pi,” tin ataan
tih. ¹³Jesuh nih Lazarus
thihnak thu anta sim, asinan
a dunghluntupawl nih a ih
menmen thu anta sim si pi
tin an ruat.

¹⁴Civan Jesuh nih fiangten
anta sim, “Lazarus cu a thi
zo. ¹⁵Cileh nan zupnak dingah
cimitawk i ka lo am lo cu
nan hrangah ka lungawi.
Sikhalselah a zawngah feh
pusung,” tin anta tih.

¹⁶Cimanah Diduma* tin
an koh hma Thomas nih
dunghluntu a rualpipawl
zawngah, “Ama thawn thi
dingin feh ve pusung,” tin
anta tih.

Thawhseinak leh Nunnak Jesuh

¹⁷Jesuh cu civah a tian
tikcuah, Lazarus cu hlankua
sungah ni li a lo am zo tih a
ning. ¹⁸Bethany cu Jerusalem
kiang peng hnih hrawngah a
am. ¹⁹An tapa thuhla ah anta

* **11:16** *Diduma*: Grik tong in faphir
tihnak a si.

hnem dingin Mary leh Martha
kiangi am hma mipongpawl
zawngah Judah pawl tampi khe
an rung ben. ²⁰Cileh Martha
nih Jesuh a rung tih a nin
veleten feh khawh ata lo caang,
asinan Mary cu inn sungah
a to.

²¹Civan Martha nih
Jesuh zawngah, “Bawipa,
aimitawkah lo am silah, ka
tapa cu thi ah ti. ²²Asinan
tun rori ah khe Pathian na dil
hma hmuahhmuah cu, Pathian
nih nata pe pi tih ka ning,”
tin ata tih.

²³Jesuh nih, “Na tapa cu tho
sei pi,” tin ata tih.

²⁴Martha nih, “Ni netabik
thawhseinak ni ah tho sei pi tih
ka ning,” tin ata sawn.

²⁵Jesuh nih, “Kema cu
thawhseinak leh nunnak ka si.
Kiam kata zumtu cu, a thih
awkah khe, nung pi. ²⁶Zozokhe
kata zum in a nungtu cu thi
hrimhrim turh siah. Cimi cu
zum nasim?” tin ata tih.

²⁷Martha nih, “A si, Bawipa,
nang cu leilungtun i a rung
ding hma, Pathian Fapa,
Messiah na si tih nata ka zum,”
tin ata tih.

²⁸Cimipawl a sim ngahhnun,
Martha cu feh khawh, a naunu
Mary cu thupten ata ko,

“Zirhtupa a rung tiang, nata ko,” tin ata tih.

²⁹Mary nih cimi a nin veleten, tho vohvi khawh a zawngah a feh. ³⁰Cimi caan ah Jesuh cu khuasung rung tiang hri ah, Martha nih ata lo cannak hmun ah a am lai. ³¹Citikah Mary topitu leh hnemtu Judah pawl cu innsungah an am. Mary cu tho vohvin a feh an hmuh tikcuah, ataan hlun. “Hlan ah tap dingin a feh si pi,” tin an tih.

³²Civan Mary cu Jesuh amnak hmun ah a rung tiang ta. Ata hmuh tikcuah, a ke hrom ah bok khawh, “Bawipa, aimitawkah lo am silah cu ka tapa thi ah ti,” tin ata tih.

³³Cimanah Jesuh nih Mary leh ata hluntu Judah pawl an tah ciamco a hmu tikcuah, a thinfak in a lung a zur. ³⁴Cileh, “A ruak teh kheimitawkah nan ret?” tin anta tih.

Anni nih, “Bawipa, rung halah, zoh ha,” tin ataan tih.

³⁵Jesuh cu a tap. ³⁶Cimanah Judah pawl nih, “Zohnnak hau, zatukin ata duh!” tin an tih.

³⁷Asinan mihrekhat nih, “Mitcawpawl khua a hmuhtirhtu aimi pa nih thi lo dingin teh ata tuah thei ah maw?” tin an tih.

Lazarus Thawhseinak

³⁸Cileh Jesuh cu ninghang tawpin am sei khawh, hlan ah a feh. Hlan cu lungkua a sih manah lungtum in hlankaa cu an khar. ³⁹Jesuh nih, “Lungtum khi thawh hau,” tin anta tih.

A thi hma pa i fornu Martha nih, “Bawipa, thu zo pi, zamanahntin a thihnak ni li a rei zo,” tin ata tih.

⁴⁰Jesuh nih, “Na zup awkah Pathian ropitnak hmu pisi nata ka tih si ah maw?” tin ata sawn.

⁴¹Civan mithi an retnak hmun sin lungtum cu an thawh. Cileh Jesuh cu tun lam zoh khawh, “Ka Pa, ka aw kata na ngaih manah lungawithu nata ka sim. ⁴²Cileh ka aw kata na ngai totu tih ka ning, asinan aimitawki ding hma mipi nih kata na hlah tih an zupnak dingah, aimi thu cu ka sim,” tin a tih.

⁴³Cimipawl a sim ngahhnun aw rang tawpin, “Lazarus ra suak ha!” tin a tih. ⁴⁴Cileh a thi hma pa cu a kut leh a ke ruak tuamnak puan thawh tuam in leh a hmai puan khuh in a ra suak.

Jesuh nih, “Pheih hau lah, feh ha seh,” tin anta tih.

Jesuh Thah an Tum

⁴⁵Civan Mary zawngi a rung hma Judah tampi nih Jesuh i thil tuah hma an hmuh tikcuah, ataan zum. ⁴⁶Asinan mihrekkhat nih Farasipawl zawngah feh ni khawh, Jesuh i tuah hmapawl an rung sim ta. ⁴⁷Civan puithiam sangpawl leh Farasipawl cu Sanhedrin* ko in tongtuah ni khawh, “Kheitin tuah pusung? Zamantin aimi pa nih hminsinnak tampi a tuah. ⁴⁸Aitin kan hlah men asihawkah, mi hmuahhmuah nih ata zum pini. Civan Rom pawl rung pini khawh, kan ram leh kan miphun kanta la hlehleu pini,” tin an tih.

⁴⁹Cileh an laki pakhat, cimi kum i puithiam sangbik a si hma Kaiafas nih, “Zaangkhe ning ah usi. ⁵⁰Miphun pin a hloh lo nak dingah zapi ai ah mipakhat thih cu kan hrangah tha sawn pi tin ruat ah usi,” tin anta tih.

⁵¹Cimi thu cu ama lungtuk in a sim hma si ah. Cimi kum i puithiam sangbik a sih manah, miphun zapi hrangi Jesuh a thih ding thu a lo phuan cia hma sawn a si. ⁵²Cileh

aimi miphun hrang lohli si lawn, a thanthek hma Pathian fatepawl senten pumkhat si dingin anta hruaikhawmnak dinghrangah a si. ⁵³Cimi ni sin thawhin Jesuh that dingah thu an reltang.

⁵⁴Cimanah Jesuh cu a langpangin Judah pawl lakah feh nawn ah. Civa sin ramthing kiangi am hma Efraim khua ah feh ni khawh, cimitawkah a dunghluntupawl thawn an caam.

⁵⁵Cileh Judah pawl i Lantakpuai cu a nai zo. Lantakpuai hlanah mitampi cu mah leh mah thianfaituah dingin, khuate lam sin Jerusalem ah an feh. ⁵⁶Civan Jesuh cu kawl ni khawh, “Kheitin nan ruat, ama cu puai tuahnak ah teh rung ngaingai tim?” tin temple sungah pakhat leh pakhat dingin an betuah. ⁵⁷Puithiam sangpawl leh Farasipawl nih ataan kaih theinak dingah a amnak ningtu nih sim pusi, tin thupek an suah.

Bethany ah Jesuh Hriak Thihnak

Mat 26:6-13; Mar 14:1-11

12 Lantakpuai tiang hlan niruk ah Jesuh cu

* **11:47** *Sanhedrin*: Jerusalem i am Judah pawl i thuthannak sangbik a si. Puithiam Sangbik thawn minung 71 an si.

Bethany khua ah a feh. A thi zo nan, thihnak sin a thawhtirh sei hma Lazarus amnak a si. ²Cimitawkah Jesuh hrangah zanriah an timtuah. Martha nih anta rian khawh, Lazarus cu Jesuh thawn rongiinak cabuai ah a totu pawl laki pakhat a si. ³Citikah Mary nih a mankhung tawp hma nardon* hriak rimhmuï tikal kul [†]rih hma la khawh, Jesuh ke ah a burh, cileh a ke cu a sam in a hnawt. Cimi inn cu hriak rimhmuï rim in a khat.

⁴Cimanah Jesuh dunghluntupawl laki pakhat ama phiartu ding Simon fapa, Judas Iskariot nih, ⁵“Zamanah aimi hriak rimhmuï cu denari 300 ah zuar in, a païsa cu mifarahpawl anta pe ah?” tin a tih. ⁶Citin a tihnak cu mifarahpawl a ruah manah si ah, ama cu fifir a si. Païsa bawm kil khawh, païsa bawm sungi an reh hmapawl a lak toï manah a si.

⁷Cimanah Jesuh nih, “Am sawh ha seh. Cimi cu kema kata vui ding ni hrangah hriak rimhmuï a reh hma a si. ⁸Zamanahtin mifarahpawl

cu nan zawngah an am bobi, asinan kei cu nan zawngah am bobi turh si ang,” tin a tih.

⁹Cileh Judah minung tampi nih Bethany ah Jesuh a am tih ning ni khawh, an rung feh ta. Jesuh a am manah lohli si lawn, mithi laksin a thawhtirh hma Lazarus khe hmuh an duh manah a si. ¹⁰Cimanah puithiam sangpawl cu Lazarus khe that ve dingin an reltang. ¹¹Zamanahtin, Lazarus manah Judah tampi nih anta țansan ni khawh, Jesuh cu an zum.

**Jerusalem ah Jesuh
Sunglawi tawpin a Lut**
*Mat 21:1-11; Mar 11:1-11;
Luk 19:28-40*

¹²A thai ah puai zawh dingin a rung hma minung tampi nih Jerusalem ah Jesuh a rung tih an nin tikcuah, ¹³țhuhțhau kau la ni khawh ata cang dingin an feh.

“Hosanna[‡]!

*Bawipa hmin in a rung
hma cu thangthat in
am ha seh.[§]*

Ama cu Israel
Siangpahrang a si,”
tin an au.

* **12:3** *nardon*: A mankhung tawp hma rimhmuï, nardon kung sin an tuah hma a si.
[†] **12:3** *tikal kul*: Rom pawl i litra khat a si.

[‡] **12:13** *Hosanna*: Aramik țong si khawh kanta run ha tihnak a si.
[§] **12:13** *Sam 118:25-26*

¹⁴Civan Jesuh cu laak note hmu khawh, a ñunah a cuang. Cimi cu Cathianghlim nih,

¹⁵*“Zion fanu, na ningtih reh.*

Zohhnak ha, na Siangpahrang cu a rung.

*Laak note ñunah a cuang!”**

tin a tih bongtukin a si.

¹⁶A dunghluntupawl nih cimipawl cu mitir ah lo ningthiam ah ni. Asinan Jesuh sunlawih in a am hnun, ama thuhla cu, cibongtukin Cathianghlim ah ngan a si tih hma leh cimipawl cu a ñunah an tuah tih an run ning sei.

¹⁷Cimanah Lazarus cu hlan sungi ata koh lai leh mithi laksin a thawhtirh laiah a zawngi amhma mipi nih cimi thu cu tetti an khan vivo.

¹⁸Mipi nih aimi hminsinnak cu ama tuah hma a si tih an nin manah ataan rung tong.

¹⁹Cimanah Farasipawl cu pakhat leh pakhat, “Zaangkhe nan tuahsuak thei hma am ah tih hmu nau sim. Zohhnak hau, leilung mipawl nih a dung ataan hlun zo khi,” tin an tituah.

Jesuh nih a Thihnak ding Thu a Phuang

Mat 20:17-19; Mar 10:32-34; Luk 18:31-34

²⁰Pathian be dingin puai ah a hang hmapawl lakah Grik mihrekhat khe an tal. ²¹Civan Galilee peng, Bethsaida khuami Filip zawngah rung ni khawh, “Sayapa, Jesuh hmuh kan duh,” tin ataan ngen.

²²Filip cu rung feh ta khawh, Andrew a sim, cileh Andrew leh Filip nih Jesuh an sim sin.

²³Asinan Jesuh nih, “Mi Fapa cu sunlawih in a am caan a tiang zo. ²⁴Thungai ngai in nanta ka sim, sangvut ci cu lei ah til in a thih lo asihawkah, ama kel in a am. Asinan a thih awkah cu a thei tampi a suah. ²⁵A nunnak a duhtu nih cu a nunnak sung pi. Aimi leilungtun ah a nunnak a huatu nih a nunnak cu kumkhua nunnak hrangah kilkhawi pi. ²⁶Zozokhe sin kata rian asihawkah, kata hlun ha seh. Kata riantu cu ka amnak ah am ve pi. Zozokhe sin kata rian asihawkah, Pa nih upatnak ata pe pi.

²⁷“Tun ah ka thinlung a bang tuk, kheitin sim peng? ‘Ka Pa, aimi caan sungsin kata ruang ha,’ tin ti peng maw?”

* 12:15 Zak 9:9

Asinan aimi caan hrangi rung hma ka si nakno. ²⁸Ka Pa, na hmin sunlawih ha,” tin a tih.

Cileh van sin aw pakhat a rung thang, “Ka sunlawih zo, sunlawih sei lai peng,” tin a tih.

²⁹A kiangi a ding hma mipi nih cimi aw cu ning ni khawh, “Khua a ri,” tin an tih. Midangpawl nih, “Vancungmi nih ata ruk be,” tin an tih.

³⁰Jesuh nih, “Aimi aw cu kema hrangah si lawn, nanma hrangah a rung thang hma a si. ³¹Tun cu leilung mipawl thuthannak caan a si. Tunah aimi leitun uktu cu hlawn si pi. ³²Asinan kei cu leilung sin khai ka sih fongin, mi hmuahhmuah ka zawngah anta hnuk peng,” tin anta tih. ³³Citin a sim tikcuah, zabongtuk thihnak in thi pi tih a lattirhnak a si.

³⁴Mipi nih, “Messiah cu kumkhua in hmun pi tin Daan sin kan lo ning. Kheitin, ‘Mi Fapa cu khai in am pi?’ tin na ti thei? Aimi Mi Fapa cu zo a si?” tin antaan sawn.

³⁵Cileh Jesuh nih, “Tetnak cu nan zawngah caan tawite sung lohli a am. Tetnak nan nih laiah thim nih nanta khuh lo nak dingah, tetnak ah feh

hau. Thim laki a fehtu nih kheimitawkah a feh tih ning ah. ³⁶Tetnak nan nih laiah tetnak fate nan sih theinak dingah tetnak cu zum hau,” tin anta tih.

Jesuh nih cimi thupawl a sim ngahhnun suak khawh, an zawngsin a ralh.

Judah pawl nih ata Zum ah ni

³⁷An mithmuh ah hminsinnak tampi a tuah sawh nan, ata zum cuang ah ni.

³⁸Cimi cu profet Isaiah nih,
*“Bawipa, kan thu sim hma
cu zo nih a zum?”*

*Zo zawngah Bawipa ban
thacahnak lattirh in
a am?”**

tin ngan hma tongkam a kimnak dingah a si.

³⁹Cimanah Isaiah
thotho nih,

⁴⁰*“An mit anta cawttirh
khawh, an thinlung
a ruhtirh.*

*Citin asihloawkah, an
mit nih khua hmu
pi, an thinlung
nih ningthiam pi
khawh, an thinlung
thang sei pini,*

* 12:38 Isa 53:1

*Civan anta cahtirh hoi zah
peng,” tin a sim sei.*

Cimimanah ata zum
thei ah ni.

⁴¹Isaiah nih Bawipa ropitnak
a hmuh manah cimipawl cu a
ngan, a thuhla khe a sim.

⁴²Sikhalselah uktupawl
laksin mitampi nih Jesuh cu
an zum. Asinan Farasipawl nih
sinakok* sungsin kanta daw
zah pini tih an ningt̃ih manah,
mi lakah phuang ngam ah ni.

⁴³Zamanahtin anni cu Pathian
i lawpnak hnakin, minung i
lawpnak an duh sawn.

⁴⁴Cileh Jesuh cu aw rang
tawpin, “Kema kata zumtu cu,
kema kata zum si lawn, kata
hlahtu zum a si. ⁴⁵Cileh kema
kata hmutu nih cu kata hlahtu
a hmu. ⁴⁶Kemah kata zumtu
zokhesin thim i a tan lo nak
dingah, leilungt̃un ah t̃etnak
bongtukin ka rung.

⁴⁷“Cileh ka t̃ongkampawl
ning in a zumlotu zokhesin
thu anta t̃han ang. Zamahtin
leilung mipawl thu anta t̃han
dingin rung ang, leilung
mipawl rundam dingin rung
hma ka si sawn. ⁴⁸Kata hnong

* 12:42 *sinakok*: Judah pawl
tonkhawmtuahnak hmun a si, thu
relkhawmnak leh Pathian beknak ah an
hmong tõti.

in ka t̃ongkampawl a cohlang
lo tu cu thut̃hantu a ni. Ka
sim hma thu nih ni netabik ah
thu ata t̃han pi. ⁴⁹Zamanahtin
kema thuthu in thusim ang.
Ka sim ding leh ka phuan
ding cu kata hlahtu Pa nih thu
kata pe. ⁵⁰Cileh a thupek cu
kumkhua nunnak a si tih ka
ning. Cimanah ka sim hma
hmuahhmuah cu Pa nih kata
sim hma bongtuk rorin ka
sim,” tin anta tih.

Jesuh nih a Dunghluntupawl Ke anta T̃awlsak

13 Lantakpuai hlanah Jesuh
nih aimi leilungt̃un
suahsan in Pa zawngah a feh
ding caan a tiang zo tih a ning.
Leilungt̃un i amai minungpawl
cu anta duh, a net tiang
anta duh.

²Cileh zanriah an ii laiah,
Diabol nih Simon fapa,† Judas
Iskariot thinlung ah Jesuh
phiar dingin t̃uan a lo t̃uan zo.
³Jesuh nih cu thil zaangkim
a kut sungah Pa nih ata pe
zo tih leh, ama cu Pathian
zawngsin rung khawh, Pathian
zawngah feh ding a si lang
tih a ning. ⁴Cimanah zanriah
an iinak sin a tho, a angki

† 13:2 *Judas Iskariot*: Kariot khuami
Judas tihnak.

leng a pheih, puan fate la khawh a tai ah a tawn. ⁵Cileh khengkum hnampi sungah tidai a leh, a dunghluntupawl ke tawl a thawh, cileh a tai i a fen hma puan fate thawn anta hnawtsak.

⁶Simon Peter zawng a tian tikcuah, Peter nih, “Bawipa, nang nih ka ke kata tawlsak pisim?” tin ata tih.

⁷Jesuh nih, “Ka tuah hma cu a tunah ningthiam ah si, asinan nehnnun ning leh pisi,” tin ata sawn.

⁸Peter nih, “Ka ke cu zatikahkhe kata tawlsak hrimhrim turh siah si,” tin ata tih.

Jesuh nih, “Nata ka tawlsak lo asihawkah, kema thawn pehtuahnak zaangkhe ni turh siah si,” tin ata sawn.

⁹Simon Peter nih, “Bawipa, ka ke lohli si lawn, ka kut leh ka lu khe tawl lawlaw ha,” tin ata tih.

¹⁰Jesuh nih a zawngah, “Ti a kholh zo tu cu a ke lohli tawl a t̃ul, a ruang sen in a fai ngah zo. Nanni cu nan fai zo, asinan nan senten cu si ah,” tin ata tih. ¹¹Zamantin zo nih kata phiar pi tih Jesuh nih a ning. Cimimanah, “Nan senten cu fai ah usi,” tin a tihnak a si.

¹²Civan an ke a tawl ngahnnun, a angki leng sin khawh a to sei, “Nan t̃uni ka tuah hma ningthiam nau sim? ¹³Nanni nih Zirhtupa tin leh Bawipa tin kata nan ko. Cibongtukin ka sih ngaingai manah, kata nan koh hma cu a hman. ¹⁴Citin kiam, nan Bawipa leh nanta Zirhtupa nih nan ke nanta ka tawlsak asihawkah, nanni khe pakhat leh pakhat nan ke tawltuahsak ve ding nan si. ¹⁵Zamanahtin nan t̃uni ka tuah bongtukin, nan tuah venak dingah zohthim ding nanta ka pe. ¹⁶Thungai ngai in nanta ka sim, sal cu a bawipa hnakin hnam sawn ah, a hlahtu hnakin khe hlah hma hnam sawn ah. ¹⁷Aimipawl nan nin i nan tuah asihawkah mihlawsuak nan si.

Jesuh nih ataan Phiar ding Thu a Sim Cia

*Mat 26:21-25; Mar 14:18-21;
Luk 22:21-23*

¹⁸“Nan senten hrangi ka sim hma si ah. Ka hril hma ka ning. Asinan,

*‘Kema thawn sang a ii
tangtu nih kata
dokalh in a kekil a
khai zo,’**

* 13:18 Sam 41:9

tin Cathianghlim i sim hma a kimnak dinghrangah a si.

19“Cimi a tian hlanah, tun sin nanta ka sim cia. Zamahtin cimi a tian fongin, kema cu ama ka si tih nan zupnak dinghrangah a si.

20Thungai ngai in nanta ka sim, zokhesin ka hlah hma a cohlangtu cu kema kata cohlang a si. Kemah kata cohlangtu nih, kata hlahtu khe a cohlang,” tin a tih.

21Jesuh nih cimi thupawl a sim ngahhnun, a thinlung bang tuk khawh, “Thungai ngai in nanta ka sim, nan laki mipakhat nih kata phiar pi,” tin anta nintirh.

22Civan a dunghluntupawl cu pakhat leh pakhat zohtuah ni khawh, a tih san hma cu zo si ti tin an khuaruah a har. 23A dunghluntu laki pakhat, Jesuh i duhdawt hma pa cu Jesuh tang ah zalrin in a to. 24A sim hma cu zo a si tin sut dingin Simon Peter nih cimi pa cu ninthiamnak ata pe.

25Cimanah Jesuh tang i zalrintupa nih, “Bawipa, cimi pa cu zo a si?” tin ata sut.

26Jesuh nih, “Kheng sungah sang phal hma nim peng khawh, ka pek hma pa si pi,” tin ata sawn.

Cileh Jesuh nih sang phal hma a nim ngahhnun, Simon fapa Judas Iskariot a pe.

27Judas nih cimi sang phal hma a lak ngah leh a sungah Satan a lut. Civan Jesuh nih, “Na tuah ding hma cu tuah vohvi ha,” tin ata tih.

28Asinan zamanah Jesuh nih cibongtukin ata tih tih cabuai i totu zonihkhe ning ah ni. 29Zamahtin Judas cu paisa bawm kiltu a sih manah Jesuh nih, “Puai hrangi kan tul hmapawl lei ha,” tin ata tih, asihloawkah mifarahpawl thil pek ata tirh si pi tin an ruat. 30Judas cu sang phal hma a lak ngah veleten, lengah a suak vohvi. Cimi cu zaan a si.

31Cileh Judas leng a suah hnun, Jesuh nih, “Tun ah Mi Fapa cu sunlawih a si zo, ama ah Pathian cu sunlawih a si zo. 32Pathian cu Mi Fapa ah sunlawinak a co asihawkah, Pathian nih khe ama ah Mi Fapa sunlawinak pe ve pi, ata sunlawih vohvi pi.

33“Ka fahniangpawl, nan zawngah caan malte sung lohli am peng. Nanni nih kata kawl pusi. Asinan, ‘Ka fehnak hmun ah rung thei turh siah usi,’ tin Judah pawl zawngi ka tih

bongtuk thothoin tunah nan
zawngah nanta ka sim.

Thupek Thar

³⁴“Pakhat leh pakhat
duhdawttuah dingin thupek
thar nanta ka pe. Kema nih
nanta ka duh bongtukin,
nanni khe pakhat leh pakhat
duhdawttuah hau. ³⁵Citin
pakhat leh pakhat nan
duhdawttuah asihawkah,
mi hmuahhmuah nih ka
dunghluntu nan si tih nanta
ning pini,” tin anta tih.

Peter nih ata Phatsan ding Thu Jesuh nih a Phuang

*Mat 26:31-35; Mar 14:27-31;
Luk 22:31-34*

³⁶Simon Peter nih, “Bawipa,
kheimitawkah feh pisi?”
tin ata sut.

Jesuh nih, “Tun ah cu ka
fehnak ding hmun ah kata
hlun thei hrih vekah si, asinan
nehhnun kata hlun leh pisi,”
tin ata sawn.

³⁷Peter nih, “Bawipa,
zamanah tun ah nata hlun
thei vek ang? Na hrangah ka
nunnak pe peng,” tin ata tih.

³⁸Jesuh nih, “Na nunnak
cu ka hrangah pe ngaingai
pisim? Thungai ngai in nata
ka sim, ar a khuan hlanah vei

thum tiang kata phatsan pisi,”
tin ata sawn.

Lampi, Thutak leh Nunnak

14 “Nan thinhar reh seh.
Pathian nan zum, kei
khe kata zum hau. ²Ka Pa inn
ah amnak hmun tampi a am.
Am lawn ta selah, nanta sim
zo ting. Nan hrangah hmun
timtuah dingin feh peng. ³Nan
hrangah hmun timtuah dingin
ka feh awkah, rung sei peng.
Cileh ka amnak ah am ve
dingin ka zawngah nanta hruai
peng. ⁴Kheimitawkah feh peng
tih nan ning, a lampi khe nan
ning,” tin anta tih.

⁵Thomas nih, “Bawipa,
kheimitawkah feh pisi tih ning
ah ung. Kheitin cimi lampi cu
ning thei pung?” tin ata tih.

⁶Jesuh nih, “Kema cu lampi,
thutak leh nunnak ka si. Kema
sin lo cu zokhe Pa zawngah
tiang thei ah. ⁷Kemah kata
ning zo usi lah, ka Pa khe ning
zo nan ti usi. Tun sin thawhin,
ata ning usi khawh, ata nan
hmu zo,” tin anta tih.

⁸Filip nih, “Bawipa, Pa cu
kanta hmuh halah, cimi cu kan
hrangah tawh pi,” tin ata tih.

⁹Jesuh nih, “Filip, nan
zawngah aitik cancai ka am
zo, kata ning hri ah usi maw?

Kemah kata hmutu nih Pa a hmu. Kheitin, ‘Pa cu kanta hmuh ha,’ na tih lang? ¹⁰Kei cu Pa ah ka am tih leh, Pa cu kema ah a am tih zum ah si maw? Nan zawngi ka sim hma thupawl khi kema lungtuk in ka sim hma si ah. Kema i a am hma Pa nih a òuan a òuan sawn. ¹¹Kemah cu Pa ah ka am, Pa cu kema ah a am tih zum hau. Asihloawkah ka thil tuah hmapawl manah kata zum hau. ¹²Thungai ngai in nanta ka sim, kata zumtu cu ka thil tuah hmapawl tuah ve pi. Ka Pa zawngah ka feh ding manah, aimipawl hnakin hnam sawn hma khe tuah pi. ¹³Cileh Fapa ah Pa sunlawih a sihnak dingah ka hmin in nan dil hma hmuahhmuah cu tuah peng. ¹⁴Ka hmin in zabongtuk khe nan dil asihawkah, tuah peng.

Bawmtu dang Tiamkamnak

¹⁵“Kata nan duh asihawkah, ka thupekpawl hlun hau. ¹⁶Cileh Pa dil peng khawh, nan zawngah kumkhua am dingin Bawmtu dang nanta run pe pi. ¹⁷Ama cu thutak Hlarau a si. Leilungtun minungpawl nih ata hmu ah ni, ata khe an nin lo manah ata cohlang thei ah ni. Asinan ama cu

nan zawngah am khawh, nan sungah khe a am ding manah ata nan ning. ¹⁸Nu leh pa ni lo bongtukin nanta òan turh si ang. Nan zawngah rung sei peng. ¹⁹A rei hlanah leilung mipawl nih kata hmu nawn turh siah ni. Asinan nanni nih cu kata hmu pusi. Ka nun manah nanni khe nung ve pusi. ²⁰Cimi ni ah, kei cu ka Pa ah ka am tih ning pusi. Kemah ah nan am tih leh, kei khe nanma ah ka am tih ning leh pusi. ²¹Ka thupekpawl cohlang in a hluntu cu kema kata duhdawttu a si. Kemah kata duhdawttu cu ka Pa nih khe ata duhdawt ve pi. Cileh kiam nih khe ata duhdawt ve peng, a zawngah kema rori phuangtuah peng,” tin anta tih.

²²Iskariot a si lo hma, Judas nih Jesuh zawngah, “Bawipa, kheitin leilung mipawl zawngah si lawn, kan zawngah nang leh nang phuangtuah pisi?” tin ata tih.

²³Jesuh nih, “Zokhe kema kata duhdawt asihawkah, ka thu hlun pi. Ka Pa nih ata duhdawt pi, a zawngah rung pung khawh, a zawngah amhmun khuar pung. ²⁴Kemah kata duh lo tu nih cu ka thu hlun ah. Nan nin hma thu cu

kema thu si ah, kata hlahtu ka Pa i thu sawn a si.

25“Nan zawngi ka am laiah aimipawl nanta ka sim zo. 26Asinan ka hmin in Pa nih a run hlah ding hma Bawmtu, Hlarau Thianghlim nih thil senten nanta zirh pi. Nanta ka sim zo hma hmuahhmuah khe nanta nintirh sei pi. 27Nan zawngah hnangamdaihnak nanta ka ðanta, kemai hnangamdaihnak nanta ka pe. Leiṭun i pek hma hnangamdaihnak bongtuk nanta pe ang. Nan thinhar reh seh, nan ning khe ṭih reh seh.

28“ ‘Feh peng khawh, nan zawngah rung sei peng,’ tin nanta ka tih hma cu nan ning. Kata nan duhdawt awkah, ‘Pa zawngah feh peng,’ tin ka tih hma cu lungawi ding nan si. Zamahtin ka Pa cu kema hnakin a hnam sawn. 29Cileh cimi a tian fongin, nan zup theinak dingah, tun a tian hlan sin nanta ka sim cia. 30Nan zawngah thu tampi sim nawn turh si ang, zamahtin aimi leiṭun uktupa cu a rung rero lai. Ama nih ka ṭunah thunihnak zaangkhe ni ah. 31Asinan leilung mipawl nih Pa ka duh tih leh Pa nih thu kata pek bongtukin ka tuah

tih an ninnak dingah a si. Tho hau, aimitawh sin feh pusung.

Cabit Kuang leh a Nge

15 “Kema cu cabit kuang ngaingai ka si, ka Pa cu hmun tuahtu a si. 2Kemah i thei a thei lo hma a nge kip cu a sat hleuhleu. A thei hma nge kip in tam sinsin a thei theinak dingah a thianfai. 3Nanta ka sim zo hma thu in nanni cu thianfai nan si zo. 4Kemah ah am ringring hau lah, kei khe nanma ah am ringring peng. A nge cu cabit kuang i a am ringring lo asihawkah, a thei thei thei ah. Cibongtukin kema i nan am ringring lo asihawkah, nanni khe thei thei turh siah usi.

5“Kema cu cabit kuang ka si. Nanni cu a nge nan si. Zokhesin kema ah am ringring tu leh, ama ah ka am ringring hma nih cu thei tampi a thei. Zamahtin kema tal lawn zaangkhe tuah thei ah usi. 6Zokhesin kema ah a am ringring lo hma cu cabit nge bongtukin hlawn si khawh, a ro. Tom ni khawh, misa sungah an hlawn, cileh an kang hleuhleu. 7Kemah ah nan am ringring ih, ka thupawl nanma ah a am ringring awkah, nan

duh hma hmuahhmuah dil
pusi khawh, tuahsak si pusi.
8Nanni cu thei tampi thei in
ka dunghluntu nan sih awkah,
cimi in ka Pa a sunglawi.

9“Pa nih kata duh
bongtukin, kiam nih khe
nanta ka duh. Ka duhdawtnak
ah am ringring hau. 10Ka
Pa i thupekpawl hlun ning
khawh, a duhdawtnak ah ka
am ringring. Cibongtukin ka
thupekpawl nan hlun awkah,
ka duhdawtnak ah am ringring
pusi. 11Ka lungawinak nanma
i a am ringring nak dingah leh
nan lungawinak a famkimnak
dingah, aimipawl nanta ka sim.
12Ka thupek cu aitin a si, nanta
ka duh bongtukin pakhat leh
pakhat duhdawttuah hau. 13A
rualpipawl hrangi a nunnak
peknak hnakin a hnam sawn
hma duhdawtnak zonihkhe
ni ah. 14Thu nanta ka pek
hma hmuahhmuah nan tuah
asihawkah, nanni cu ka rualpi
nan si. 15Sal tin nanta ko nawn
ang, zamahtin sal nih cu a
bawipa nih zaang a tuah tih
ning ah. Cihnakin rualpi tin
nanta ka ko sawn, zamahtin
ka Pa zawngsin ka nin hma
hmuahhmuah cu nan zawngah
nanta ka nintirh zo. 16Nanma
nih kata hril ah usi, kema nih

nanta ka hril sawn. Citin feh
in thei nan nih ih nan thei a
am ringring nak dingah leh,
ka hmin in Pa zawngi nan
dil hma hmuahhmuah pek
nan sihnak dingah nanta ka
ret. 17Pakhat leh pakhat nan
duhdawttuahnak dingah aimi
thupekpawl nanta ka pe.

Zumtu leh Leilungṭun Minungpawl

18“Leilungṭun minungpawl
nih nantaan huat awkah,
nantaan huat hlanah kema
kataan hua zo tih ning hau.
19Leiṭun i si usi lah cu, leilung
mipawl nih anmai pawl cu
duh nan ti ni. Asinan nanni cu
leiṭun i si ah usi, zamahtin
leiṭun laksin nanta ka hril zo.
Cimimanah leilung mipawl nih
nantaan huatnak a si. 20“Sal cu
a bawipa hnakin hnam sawn
ah,’ tin nanta ka sim hma thu
khi cing hau. Kemah kataan
reem asihawkah, nanni khe
nanta reem ve pini. Ka thu
an hlun asihawkah, nan thu
khe hlun ve pini. 21Asinan
ka hmin manah aimipawl
hmuahhmuah cu nan ṭunah
tuah lai pini, zamahtin anni
nih kata hlahtu ning ah ni.
22An zawngah rung in thu anta
sim lawn ta ninglah, sualnak

ni ah ti ni. Asinan tunah cu an sualnak thu ah puh ding ni ah ni. ²³Kemah kata huatu nih cu, ka Pa khe a hua ve. ²⁴An lakah zonihkhe tuah ha lo hma thil tuah lawn ta ninglah, sualnak ni ah ti ni. Asinan tunah cu hmu zo ni khawh, kema leh ka Pa cu kantaan hua zo. ²⁵Daan cabu sungi

*A thu am lawn kataan hua,**

tin ngan hma a kim theinak dinghrangah a si.

²⁶“Asinan Pa zawngsin nan zawngi ka run hlah ding hma Bawmtu a run fongin, ka thuhla nanta nintirh pi. Ama cu Pa zawngsin a rung suak hma thutak Hlarau a si. ²⁷Cileh a tir sin ka zawngi nan am manah, nanma khe ka tetti si ve pusi.

16 “Nan tuklonak dingah aimipawl nanta ka sim. ²Sinakok sin nanta suah pini. A si, nanta thattu zonihkhe Pathian tuan ka tuan tin a ruah caan rung tiang pi. ³Pa siseh, kema siseh kantaan nin lo manah, aimipawl cu nan tunah tuah pini. ⁴A caan a rung tian tikcuah, cimipawl cu nanta

ka sim zo hma a si tih nan cin theinak dingah, aimipawl nanta ka sim. Nanta ka ampi lai manah, aimipawl cu a tir sin nanta sim ang.

Hlarau Thianghlim Tuan-tuan

⁵“Asinan tunah cu kata hlahtu zawngah feh pe lang. Zonihkhe, ‘Kheivah feh pisi?’ tin kata sut ah usi. ⁶Asinan aimipawl nanta ka sim manah, nan thinlung cu rehsiatnak in a khat. ⁷Sikhalselah thutak nanta ka sim, ka feh ding cu nan hrangah a tha sawn. Zamanah tin ka feh lo asihawkah, nan zawngah Bawmtu rung turh siah. Asinan ka feh awkah, nan zawngah ata run hlah peng. ⁸Cileh a run tikcuah, sual thu, dingfelnak thu leh thuthannak thu cu leilung mipawl anta ninfiangtirh pi. ⁹Kemah kataan zup lo manah, sual thu ninfiangtirh pi. ¹⁰Ka Pa zawngah feh peng khawh kata nan hmuh nawn lo ding manah, dingfelnak thu ninfiangtirh pi. ¹¹Aimi leitun uktupa cu thuthan a sih zo manah, thuthannak thu ninfiangtirh pi.

¹²“Thu tampi nanta sim ding

* 15:25 Sam 35:19; 69:4

ka ni lai, asinan tunah cu zo hrih vekah usi. ¹³Asinan thutak Hlarau a rung phak fongin, ama nih thutak hmuahhmuah ah nanta hruai pi. Zamahtin ama thuthu in sim turh siah, a nin hma hmuahhmuah nanta sim sawn pi. A rung tiang lai ding thilpawl khe nanta sim pi. ¹⁴Ama nih kata sunlawih pi, zamahtin kemai a si hma la pi khawh, nanta nintirh pi. ¹⁵Pa i a nih hma hmuahhmuah cu kemai a si. Cimanah, ‘Hlarau nih kemai la pi khawh, nanta nintirh pi,’ tin ka tihnak a si.

¹⁶“Ka Pa zawngah feh ding ka sih manah, a rei hlanah kata hmu nawn turh siah usi. Cileh a rei hlan thotho ah, kata hmu sei pusi,” tin Jesuh nih anta tih.

Rehsiatnak sin Lungawinak ah

¹⁷Citakah a dunhluntu hrekkhat nih, “ ‘A rei hlanah, kata hmu nawn turh siah usi. Cileh a rei hlan thotho ah, kata hmu sei pusi,’ tih leh, ‘Ka Pa zawngah feh ding ka sih manah,’ tin kanta tih hma cu zaang tih hma si ti?” tin pakhat leh pakhat an tituah. ¹⁸Cimanah anni nih, “ ‘A rei hlanah,’ a tih hma khi zaang

a si? A sim duh hma ning ah sung,” tin an tih.

¹⁹Cimanah Jesuh nih thu kataan sut duh tih a nin manah, “ ‘A rei hlanah, kata hmu nawn turh siah usi. Cileh a rei hlan thotho ah, kata hmu sei pusi,’ tin ka tih hma ah pakhat leh pakhat nan suttuah rero maw? ²⁰Thungai ngai in nanta ka sim, nanni cu tap leh ai in am pusi, asinan leilung mipawl cu lungawi in am pini. Nanni cu nan rehsia pi, asinan nan rehsiatnak cu lungawinak ah cang leh pi. ²¹Nu nih nau a nih tikcuah, a caan a kim manah har tawpin a tuar. Asinan nau a nih ngahhnun cu, leilungtun ah minung pakhat suak zo khawh a lungawi manah, a harsatnak cing nawn ah. ²²Cimanah nanni khe tun nan reh a sia. Asinan nanta hmu sei leh peng khawh, nan thinlung cu lungawinak in khat pi. Cileh nan lungawinak cu nan zawngsin zonihkhe nanta laksak thei turh siah.

²³“Cileh cimi ni ah cu zaangkhe kata dil nawn turh siah usi. Thungai ngai in nanta ka sim, ka hmin in Pa zawngi nan dil hma hmuahhmuah cu nanta pe pi. ²⁴Tun tiangah ka hmin in zaangkhe dil hri

ah usi. Nan lungawinak a famkimnak dingah dil hau lah, ngah pusi.

²⁵“Cimipawl cu thuthimnak in nanta ka sim. Asinan thuthimnak in nanta ka sim lo caan tiang lai pi, Pa i thu cu fiangten nanta sim leh peng. ²⁶Cimi ni ah ka hmin in dil pusi, Pa zawngah nanta dil sak peng tin ka tihnak si ah. ²⁷Zamanahtin Pa ama rori nih nanta duh. Kata duh usi khawh, Pathian zawngsin ka rung tih nan zup manah, nanta duh. ²⁸Pa zawngsin suak ning khawh, leilungtun ah ka rung. Leilung tanta peng khawh, Pa zawngah feh sei peng,” tin anta tih.

²⁹A dunghluntupawl nih, “Zohhnak, tun cu fiangten thu na sim, thuthimnak hmong ah si. ³⁰Tunah cu zaang hmuahhmuah na ning tih kan ning, zonikhke thu nata suh tul nawn ah. Cimi in Pathian zawngsin rung hma na si tih kan zum,” tin ataan tih.

³¹Jesuh nih an zawngah, “Tunah kata nan zum maw? ³²Zohhnak hau, nanma leh nan amnak cio i nan thanthek hleuhleu ding caan a rung rero lai, tunah a tiang zo. Cimi caan ah kema lohli kata

tan pusi, asinan kema lohli si turh si ang, zamantin Pa nih kata am pi.

³³“Kema ah hnangamdaihnak nan nihnak dingah aimi pawl cu nanta ka sim. Leilungtun ah harsatnak tong pusi, asinan hnangamten am hau! Leilungtun cu ka neh zo,” tin anta sawn.

Ama hrangah Jesuh Hla a Cam

17 Jesuh nih aimi thupawl a sim ngahhnun, van lam zoh khawh, “Ka Pa, a tikcu a tiang zo. Na Fapa nih nata sunlawih theinak dingah, na Fapa cu sunlawih ha. ²Mi hmuahhmuah tuni thunihnak ata na pek bongtukin, a zawngi na pek hma hmuahhmuah zawngah kumkhua nunnak pe ve pi. ³Cileh a dik hma Pathian pakhat lohli, nangma nin leh, na hlah hma Jesuh Khrih nin cu kumkhua nunnak a si. ⁴Leilungtun ah nata ka sunlawih zo. Tuan dingin kata na pek hma khe ka tuan ngah zo. ⁵A tunah maw ka Pa, leilungpi a am hlan sin nangma thawn ka nih hma ropitnak in na hmai ah kata sunlawih ha.

A Dunghluntupawl hrangah Jesuh Hla a Cam

⁶“Leilungtun minungpawl

laksin kata na pek hmapawl
zawngah na hmin ka lattirh.
Anni cu nangmai si ni khawh,
ka zawngah kata na pe zo,
cileh anni nih na thu an hlun.
7A tunah kata na pek hma
hmuahhmuah cu nangma
zawngsin a si tih an ning.
8Zamanahtin kata na pek hma
thupawl hmuahhmuah cu an
zawngah pe ning khawh, an
cohlang. Nangma zawngsin
a rung hma ka si tih ning
ngaingai ni khawh, nang nih
kata na hlah tih khe an zum.

9“Anma hrangah hla
anta ka camsak. Leilungtun
minungpawl hrangah hlacam
ang, asinan kata na pek zo
hmapawl hrangah hla ka cam,
zamanahtin anni cu nangmai
an si. 10Cileh ka nih hma
hmuahhmuah cu nangmai
si ni khawh, na nih hma
hmuahhmuah khe kemai an
si, anma ah sunlawinak ka
co. 11Leilungtun ah am nawn
turh si ang, asinan anma cu
leilungtun ah am lai pini, kei
cu na zawngah rung pe lang.
Thianghlim ka Pa, kata na
pek zo hmapawl khe kanma
bongtukin pumkhat an sihnak
dingah, na hmin in anta
kilkhawi ha. 12Leilungtun
ah anma thawn ka am laiah

anma cu na hmin in anta ka
kilkhawi. Kata na pek zo
hmapawl cu anta kilkhawi
ning khawh, Cathianghlim i
sim hma a kim theinak dingah
siatralnak fapa siarlo, pakhat
hmat hloral ah ni.

13“Cileh tun cu na zawngah
rung pe lang. Ka lungawinak
anma i a famkimnak dingah,
aimipawl cu leilungtun
ah ka sim. 14Na thu cu an
zawngah ka pe zo. Kei cu
leitun i ka sih lo bongtukin,
anni khe leitun i an sih lo
manah, leilung mipawl nih
antaan hua. 15Leitun sin anta
la ha tin hlacam ang, asinan
mithalopa zawngsin anta
kilkhawi ha tin hla ka cam.
16Kei cu leitun i ka sih lo
bongtukin, anni khe leitun i
si ah ni. 17Na thutak in anta
thiantirh ha. Na thu cu thutak
a si. 18Nang nih leilungtun ah
kata na hlah bongtukin, kiam
nih khe leilungtun ah anta
ka hlah ve. 19Cileh anma cu
thutak in thiantirh an sihnak
dinghrangah, anma manah
kema leh kemah khe ka
thiantirh ve.

**Zumtu Senten hrangi
Jesuh Hlacam**

20“Anma hrang lohli ah

hlacang ang, an thu hmongin kema kata zumtu dingpawl hrangah khe hla ka cam. ²¹Ka Pa, nang cu kema ah am si khawh, kei khe nangma ah ka am bongtukin, an senten pumkhat an sihnak dingah leh, kanma thawn pumkhat an sihnak dingah hla ka cam, citin leilung mipawl nih na hlah hma ka si tih an zupnak dinghrangah a si. ²²Pumkhat kan sih bongtukin, anni khe pumkhat an sihnak dingah, ka zawngi kata na pek hma sunlawinak cu anta ka pe. ²³An senten pumkhat ah tuah famkim an sihnak dingah kei cu anma ah am ning khawh, nang cu kema ah na am. Citin kata na duh bongtukin anni khe na duh ve tih leh nang nih kata na hlah tih leilung mipawl nih an ninnak dinghrangah a si.

²⁴“Ka Pa, ka zawngi kata na pek hmapawl nih kata na pek hma ropitnak an hmuhnak dingah, ka amnak hmun i an am ve ding ka duh. Zamahtin leilung sem hlan sin kata na duhdawt zo.

²⁵“Maw a dingfel hma ka Pa! Leilungtun minungpawl nih nata ning ah ni, asinan kiam nih cu nata ka ning,

cileh aimipawl nih kata na hlah tih an ning. ²⁶Civan kata na duhnak na duhdawtnak cu anma ah a amnak dingah leh kei khe anma i ka amnak dingah, na hmin cu anta ka nintirh zo, nintirh vivo lai peng,” tin a tih.

Jesuh ataan Kai

*Mat 26:47-56; Mar 14:43-52;
Luk 22:47-53*

18 Jesuh cu aimi thupawl a sim ngahhnun, khuasung sin suak khawh a dunghluntupawl thawn Kidron tikua ralkhat ah an feh. Cimitawh i hmun pakhat sungah a dunghluntupawl thawn an lut.

²Jesuh phiartu ding Judas nih khe cimi hmun cu a ning ve, zamantin Jesuh leh a dunghluntupawl an feh totı nak hmun a si. ³Civan puithiam sangpawl leh Farasipawl zawngi temple kiltupawl leh ralkap bur khat cu Judas nih anta sawm. Far, mikhuat leh hriamhreipawl thawn cimi hmun ah an feh.

⁴Cimanah Jesuh nih a tıni tiang ding hma hmuahhmuah ning na tentawn anta ben khawh, “Zo nan kawh?” tin anta tih.

⁵Anni nih, “Nazareth Jesuh,” tin ataan sawn.

Jesuh nih, “Kiam ka si,” tin anta tih.

Cileh Jesuh phiartu Judas khe anma zawngah a ding ve. ⁶“Kema ka si,” tin anta tih tikcuah, dung lamah sup ni khawh leilung ah an tu.

⁷Civan Jesuh nih, “Zo nan kaw?” tin anta sut sei.

Cileh anni nih, “Nazareth khua i Jesuh,” tin ataan tih.

⁸Jesuh nih, “Kiam ka si, tin nanta ka tih zo tu. Cimanah kema kata nan kaw! asihawkah, anma pawl cu feh ha ni seh,” tin anta tih.

⁹“Ka zawngi kata na pek hmapawl pakhat hmat anta hlohtirh ang,” tih hma tongkam a kimnak dingah citin a sim.

¹⁰Civan Simon Peter nih a nih hma ralnam cu a zuuk, puithiam sangbik hnenampa cu a sat, a vorh lam naa a cik. Cimi hnenampa hmin cu Malkas a si.

¹¹Cimanah Jesuh nih Peter zawngah, “Na ralnam cu a kawng sungah thun ha. Ka Pa nih kata pek hma aimi khuathai cu ding lawn am peng maw?” tin ata tih.

Puithiam Lubik hmai ah Jesuh

*Mat 26:57-68; Mar 14:53-65;
Luk 22:54*

¹²Civan ralkap bur khat leh, ralbawipa leh Judah pawl i temple kiltupawl nih Jesuh cu ata kai ni khawh ataan tawn. ¹³Cileh mitirbik ah Annas zawngah ataan hruai. Zamahtin Annas cu cimi kum i puithiam sangbik a tuantu, Kaiafas nupi pa a si. ¹⁴Kaiafas cu mipipawl hrangah mi pakhat thih cu a tha sawn, tin Judah pawl ruahnak petu a si.

Peter nih Jesuh a Phat

*Mat 26:69-70; Mar 14:66-68;
Luk 22:55-57*

¹⁵Simon Peter leh a dang dunghluntu pakhat nih Jesuh cu an hlun. Cimi dunghluntu pakhat cu puithiam sangbik i nunnin asihmanah, puithiam sangbik i tualai ah Jesuh zawngah a lut. ¹⁶Asinan Peter cu sangkhar lengah a ding. Cimanah cimi dunghluntu pakhat, puithiam sangbik nunnin cu lengah a rung suak ta. Sangkhar kiltu nu cu rung sim ta khawh, Peter cu a sungah ata luhpi.

¹⁷Citikah sangkhar kiltu nu

nih Peter zawngah, “Nangma khe aimi pa dunghluntupawl laki pakhat na si siah maw?” tin ata tih.

Peter nih, “Si ang,” tin ata sawn.

¹⁸Khua a sih tuk manah hnenampawl leh temple kiltupawl cu misahol tih in, cimitawkah ding ni khawh, misa an ai. Peter khe an zawngah dingin misa a ai ve.

Puithiam Sangbik Annas nih Jesuh Thu a Sut

¹⁹Puithiam sangbik nih Jesuh cu a dunghluntupawl thu leh a zirh hma thupawl ata sut.

²⁰Jesuh nih, “Leilung mipawl zawngah langpangin thu ka sim. Judah pawl an tontuahnak sinakok ah leh temple kulh sungah ka zirh toṭi sawh tu, a thup in zaang thu khe sim ha ang. ²¹Zamanah thu kata na sut? Ka sim hma cu a ngaitupawl zawngah sut ha. Zohhnak ha, ka sim hmapawl cu anma nih an ning,” tin ata sawn.

²²Citin a ṭon tikcuah, a kiangi ding hma temple kiltupawl laki mi pakhat nih Jesuh cu, “Cibongtukin puithiam sangbik na sawn ngam maw?” tin ti khawh, a kut pha in ata beng.

²³Jesuh nih, “A ṭhalo hma ka ṭon asihawkah, a ṭhalo hma cu nintirh ha. A hmat asihawkah, zamanah kata na beng?” tin ata sawn.

²⁴Civan Jesuh cu ataan ṭem hnun, Annas nih puithiam sangbik Kaiafas zawngah ata kuat.

Peter nih Jesuh a Phatsan sei

*Mat 26:71-75; Mar 14:69-72;
Luk 22:58-62*

²⁵Cimi caan ah Simon Peter cu dingin misa a ai. Cileh anni nih, “Nang khe a dunghluntupawl laki pakhat si ah si maw?” tin ataan tih.

Peter nih, “Si ang,” tin a pheh.

²⁶Puithiam sangbik hnenampawl laki pakhat, Peter nih a naa a sah hma pa i sungkhatpa nih, “Aimi pa thawn hmun sungah nata ka hmu si ah maw?” tin ata tih. ²⁷Cileh Peter nih a pheh sei lala, civeleten ar a khuang.

Pilat hmai ah Jesuh

Mat 27:11-26; Mar 15:1-5; Luk 23:1-7

²⁸Zingmawte ah Jesuh cu Kaiafas zawngsin thuṭhannak khan sungah ataan hruai. Asinan Lantakpuai rong ii thei lawn thiang lo an

sihlonak dingah anma cu
thuṭhannak khan sungah lut
ah ni. ²⁹Cimanah Pilat cu an
zawngah rung suak khawh,
“Aimi pa dokalh in zaang sual
puhnak ding thu nan run?” tin
anta tih.

³⁰Anni nih, “Aimi pa cu thil
ṭhalo tuahtu si lawn ta selah,
na zawngah ata tian turh siah
ung,” tin ataan tih.

³¹Cileh Pilat nih, “Ata hruai
hau lah, nan daan bongtukin
thu ata ṭhan hau,” tin anta tih.

Cimanah Judah pawl nih,
“Mithah cu nan daan nih kanta
siang ah,” tin ataan sawn.

³²Cimi cu zabongtukin thi
pi tih Jesuh i sim hma thu a
kimnak dinghrangah a si.

³³Civan Pilat cu thuṭhannak
khan sungah lut sei khawh,
Jesuh a ko. Jesuh zawngah,
“Judah pawl i Siangpahrang si
nasim?” tin ata sut.

³⁴Jesuh nih, “Aimi thu
kata na suh hma cu nangma
lungtuk in mawh, midang
nih ka thuhla nataan sim?”
tin ata tih.

³⁵Pilat nih, “Kei cu Judah
miphun ka si maw? Na
phunpipawl leh puithiam
sangpawl nih ka zawngah
nataan run tianpi. Zaang na lo
tuah?” tin ata sawn.

³⁶Jesuh nih, “Ka uknak cu
aimi leilung i si ah. Ka uknak
cu aimi leilung i si selah,
Judah pawl kut i ka tianlonak
dingah, kata kiltupawl nih
anta do pini. Asinan ka
uknak cu aimitawk i si ah,”
tin a tih.

³⁷Cimanah Pilat nih, “Citin
asihawkah siangpahrang maw
na si?” tin ata sut.

Jesuh nih, “Siangpahrang na
si tin kata na tih. Zamanahntin
ka suahnak leh leilungṭun i ka
runnak cu thutak nintirhnak
dinghrangah a si. Thutak sungi
a am hma kip nih ka aw an
ngai,” tin ata sawn.

³⁸Pilat nih, “Thutak cu
zaang a si?” tin ata tih.

Citin a suh ngahhnun,
Pilat cu Judah pawl zawngah
suaksei khawh, “A mawhnak
zaangkhe hmu ang,” tin
anta tih.

³⁹“Asinan Lantakpuai ah mi
pakhat nanta hlahsak dingin
dan nan ni. Cimanah Judah
pawl i Siangpahrang cu nanta
hlahsak ninglah duh nau sim?”
tin anta tih.

⁴⁰Cileh an senten, “Aimi pa
cu si reh seh, Barabbas si sawn
ha seh,” tin an raak.

Asinan Barabbas cu damiah
a si.

Jesuh That dingin an Fehpi

19 Civan Pilat nih Jesuh cu ata hruai khawh, thawi anta tirh. ²Cileh ralkappawl nih hling ngarh hma lukhum a lu ah ata khuptirh ni khawh, angki fual sandup ataan sintirh. ³“Judah pawl i Siangpahrang, upatnak nata kan pe!” tin ata ti ni khawh ataan beng.

⁴Pilat cu suak sei khawh, “Zohhnak hau, a tunah mawhnak zaangkhe hmu ang tih nan ninnak dingah, nan zawngah ata ka run hruai,” tin anta tih.

⁵Cileh Jesuh cu hling lukhum khum in leh angki fual sandup sin in a rung suak. Pilat nih, “Zohhnak hau, aimi pa cu!” tin anta tih.

⁶Puithiam sangpawl leh temple kiltupawl nih ataan hmuh tikcuah, raak ni khawh, “Thinglamtah tunah kheng ha! Thinglamtah tunah kheng ha!” tin an tih.

Pilat nih, “Nanma ten ata hruai hau lah, thinglamtah tunah kheng hau. Zamahtin a tunah mawhnak zaangkhe hmu ang,” tin anta tih.

⁷Judah pawl nih, “Daan kan ni. Ama leh ama Pathian Fapa a tihtuah manah, kan

daan bongtukin thitak a si,” tin ataan sawn.

⁸Pilat nih cimi thu a nin tikcuah, a ningthi sinsin. ⁹Pilat cu thuthannak khan sungah lut sei khawh, Jesuh zawngah, “Kheimitawh sin na si?” tin ata tih. Asinan Jesuh nih ata sawn ah.

¹⁰Civan Pilat nih, “Kata sawn turh siah si maw? Thinglamtah tunah nata kheng theinak leh nata hlah theinak thunihnak ka ni tih ning ah si maw?” tin ata tih.

¹¹Jesuh nih, “Tun lam sin pek hma na sih lo awkah, ka tunah thunihnak zaangkhe ni thei vekah si. Cimimanah na zawngi kata tianpitu cu sualnak hnam sin a ni,” tin ata tih.

¹²Cimi caan sin Pilat nih Jesuh suah theinak ding lampi a kawh. Asinan Judah pawl cu raak sinsin ni khawh, “Aimi pa na hlah awkah Kaisar* rualpi si turh siah si. Zozokhe Siangpahrang ka si a titu cu Kaisar dokalh in tong a si,” tin an tih.

¹³Cimanah Pilat nih cimi tongkam a nin tikcuah, Jesuh cu lengah suahpi khawh,

* 19:12 *Kaisar*: Rom siangpahrang kohnak hmin a si.

Hebru òng in “Gabbatha” an tih hma “Lungphar zial” thuthannak tohkham ònah a to. ¹⁴Cimi ni cu Lantakpuai hrangi an timtuh ni a si, zing nazi paruk* hrawngah Pilat nih Judah pawl zawngah, “Zohhnak hau, nan siangpahrang cu!” tin anta tih.

¹⁵Asinan anni nih, “Ata thiar ha, ata thiar ha! Thinglamtah ah ata kheng ha!” tin an raak ciamco.

Pilat nih, “Nan siangpahrang cu kheng peng maw?” tin anta tih.

Puithiam sangpawl nih, “Kaisar siarlo siangpahrang dang ni ah ung,” tin ataan sawn.

¹⁶Citikah Pilat nih Jesuh cu thinglamtah ònah kheng dingin anta ap. Cileh Jesuh cu thiar ni khawh, ataan fehpi.

Thinglamtah ònah Jesuh an Kheng

*Mat 27:32-44; Mar 15:21-32;
Luk 23:26-43*

¹⁷Cileh Jesuh cu a thinglamtah pu in, Hebru

* **19:14** *zing nazi paruk*: Rom nazi a si, tun kan hmon hma nazi in cu sun nazi 12 a si.

òng in “Golgotha” an tih hma “Luruh Hmun” lamah a feh. ¹⁸Cimi hmun ah Jesuh cu midang pahnih thawn an kheng. Cimi pahnih te cu a khatlam veve ah kheng ni khawh, Jesuh cu a laiòimah a si.

¹⁹Pilat nih lai tar ding ngan khawh, thinglamtah ònah a tar. A ngan hma lai cu, “NAZARETH JESUH, JUDAH PAWL I SIANGPAHRANG,” tin a si. ²⁰Civan Jesuh an khennak hmun cu khuapi sin a nai manah, Judah mitampi nih cimi lai an tar hma cu an siar. Hebru òng, Latin òng† leh Grik òng in ngan a si.

²¹Civan Judah puithiam sangpawl nih Pilat zawngah, “ ‘Judah pawl i Siangpahrang,’ tin ngan reh, ‘Aimi pa nih, ‘Judah pawl i Siangpahrang ka si,’ a tih,’ tin ngan sawn ha,” tin ataan tih.

²²Pilat nih, “Ka ngan zo hma cu, ngan zo hma a si,” tin anta sawn.

²³Cileh ralkappawl nih Jesuh an khen ngahhnun, a hnipuan la ni khawh, òhan li ah an òhan, ralkap pakhat

† **19:20** *Latin òng*: Rom pawl i òng a si.

ciar hrangah. A angki sungta lohli a tang, zamantin a angki sungta cu thit lo hma a pum in tah hma a si. ²⁴Cimanah, “Aimi cu thek turh siah sung, zo nih co pi tih ninnak ah camcawhfung zuk sawn pusung,” tin pakhat leh pakhat an tituah. Cimi cu Cathianghlim sungi,

*“Ka hnipuan cu thantuah
ni khawh,*

*Ka angki hrangah
camcawhfung an
zuk,”**

ti hma a kim theinak dinghrangah a si.

Cimanah ralkappawl nih aimi pawl cu an tuah.

²⁵Jesuh i thinglamtah kiangah a nu leh, a nu naunu leh, Clopas nupi Mary leh Magdala khua i Mary te an ding. ²⁶Jesuh nih a nu leh a duhdawt hma dunghluntu cu cimitawk i an din a hmuh tikcuah, a nu zawngah, “Minu, zohhnak ha, na fapa khi!” tin ata tih. ²⁷Cileh a dunghluntu zawngah, “Zohhnak ha, na nu khi!” tin ata tih. Cimi caan sin cimi dunghluntu nih a nu cu a inn ah ata tit pi.

* 19:24 Sam 22:18

Thinglamtah tunah Jesuh a Thi

*Mat 27:45-56; Mar 15:33-41;
Luk 23:44-49*

²⁸Cimi ngahhnun, tun cu thil senten a ngah zo tih Jesuh nih a nin manah, Cathianghlim a kimnak dingah, “Ka ti hal!” tin a tih.

²⁹Cimitawkah cabitti thur bel khat a am. Cimi cabitti thur sungah tiduknak phawh[†] nim ni khawh hissop[‡] kuang zim ah an tem, cileh a kaa ah an han ret. ³⁰Jesuh nih cabitti thur a tap ngahhnun, “A ngah zo!” tin a tih. Cileh a lu khun khawh, a hlarau a hlah.

³¹Cimi ni cu Sabbath ni hrangi an timtuah ni a si. Cimi Sabbath ni cu ni thupi a si. Cimanah an ruangpawl cu Sabbath ni ah thinglamtah tuni a tan lo nak dingah an ke khiak in la dingah Judah pawl nih Pilat zawngah an dil. ³²Cimanah ralkappawl rung ni khawh, Jesuh thawn an khen hma pakhat pa i ke cu an

[†] 19:29 *tiduknak phawh*: (Sponge) cu tidai baiten a duk thei. Bible sungi tiduknak phawh cu tipithuanthum thui i a am hma ramsa phunkhat a si. Hnumtirh ding leh thil thianfainak hrangi an hmon hma a si.

[‡] 19:29 *hissop*: Judah pawl thianfaituahnak i an hmong hma rimhmu kuang fate a si (Suah. 12:22)

khiak, a dang pakhat i ke khe an khiak ve. ³³Asinan Jesuh zawng an tian tikcuah, a thi zo tih hmu ni khawh, a ke khiak ah ni. ³⁴Asinan ralkappawl laki pakhat nih Jesuh i nak cu feipi in a han dawt, veikhatteah thisan leh ti a suak.

³⁵Cimi a hmutu nih a hmuh hma tetti a khan. Nan zup theinak dingah, a dik hma thu a sim tih ama nih a ning.

³⁶*“A ruh pakhat hmat khiah si turh siah,”** tin Cathianghlim i ngan hma a kimnak dingah aimi thilpawl a cannak a si.

³⁷Cileh Cathianghlim sungi hmun dangah, *“Anni nih an sut hma pa cu zoh pini,”†* tin ngan a si.

Jesuh an Phum

*Mat 27:57-61; Mar 15:42-47;
Luk 23:50-56*

³⁸Cingahhnun, Judah pawl a ningtiḥ manah thupten Jesuh dunghluntu a si hma, Arimathia khuami Joseph, nih Jesuh ruak la dingin Pilat zawngah a dil. Cileh Pilat nih ata siang. Cimanah rung feh ta khawh, Jesuh i ruak cu a la. ³⁹Cileh Jesuh zawngi zaan

* 19:36 *Suah 12:46; Mip 9:12; Sam 34:20*
† 19:37 *Zec 12:10*

ah a feh ha hma Nikodemas khe mura[‡] leh aloe[§] rawi hma rimhmui cuai 20[¶] hrawng rit hma a run ve. ⁴⁰Civan Jesuh ruak cu la ni khawh, Judah pawl an phumtuah dan bongtukin, rimhmui thawn puannem pate in an tuam. ⁴¹Jesuh thinglamtah ṭuni an khennak ah hmun pakhat a am. Cimi hmun ah zokhe phum hrih lo nak hlankua thar pakhat a am. ⁴²Judah pawl i an timtuah ni a sih manah leh, hlan khe a naite i a am manah Jesuh ruak cu cimi hlan ah an phum.

Jesuh Thawhseinak

20 Zarh khat i a ni khatnak khua a thim lai zingmawthip te ah Magdala khua i Mary cu hlan ah rung feh ta khawh, hlan lung cu hlankaa sin ṭhawn cia hma a hmu. ²Cimanah zuang vohvi khawh, Simon Peter leh Jesuh i duhdawt hma a dang dunghluntu zawngah

‡ 19:39 *mura*: Thinghling kha phunkhat ih tuah hma rimhmui a si khawh, taksa hnih leh mithi taksa culhnak hrangih an hmong hma a si.

§ 19:39 *aloe*: Aloe kung hling ro ih tuah hma, mithi ruang phumnak ih an hman hma rimhmui a si.

¶ 19:39 *cuai 20*: Rom pawl i litra 100 hrawng a si.

feh khawh, “Bawipa cu hlan sin ataan la zo, kheimitawkah ataan ret tih ning ah sung!” tin anta tih.

³Cimanah Peter leh cimi dunghluntu dang cu suak ni khawh, hlan ah an feh.

⁴Cileh an pahnih in zuang ni khawh, a dang dunghluntu cu Peter hnakin òan a cah sawn manah, hlan ah a tiang mitir. ⁵Cileh khun in a buih tikcuah, cimitawk i am hma puannem pate cu a run hmu, asinan hlan sungah cu lut ah. ⁶Civan Simon Peter cu a hnunah a rung tiang ve. Hlankua sungah lut khawh, cimitawk i am hma puannem pate cu a hmu. ⁷A lu tuamnak puan fate cu puannem pate thawh hmunkhatah am lawn, bil cia in hmun dang te ah a am. ⁸Civan hlan i tiang mitirtu a dang dunghluntu khe a sungah a lut ve, cileh hmu khawh a zum. ⁹Zamanahtin mithi laksin tho sei pi tih hma Cathianghlim cu ningthiam hri ah ni. ¹⁰Civan dunghluntupawl cu anma amnak hmun ah an tin sei.

Magdala khua i Mary zawngah Jesuh a Lang

¹¹Asinan Mary cu hlan lengah dingin a òap rero. Òap

phahin khun khawh, hlankua sung a run buih. ¹²Cileh vancungmi pahnih hnipuan rang sin in, Jesuh ruak an lo rehnak a lu lamah pakhat, a ke lamah pakhat to hma a run hmu. ¹³Anni nih, “Minu, zamanah na òap rero?” tin ataan tih.

Ani nih, “Ka Bawipa an lak manah ka òap. Kheimitawkah ataan ret tih ning ang,” tin anta tih. ¹⁴Citin anta tih hnun, Mary cu dunglam hnur khawh, cimitawkah Jesuh cu dingin a hmu. Asinan Jesuh a si tih ning ah.

¹⁵Jesuh nih, “Minu, zamanah na òap rero? Zo na kaw!” tin ata sut.

Mary nih hmun kiltu ata sak khawh, “Sayapa, nang nih ata na lak asihawkah, na rehnak hmun kata sim halah, ata la peng,” tin ata tih.

¹⁶Jesuh nih, “Mary,” tin ata tih.

Mary cu a lamah hnur khawh, “Rabboni*!” tin ata tih. A sullam cu “Zirhtu” tihnak a si.

¹⁷Jesuh nih, “Kata tong hrih reh, zamanahntin ka Pa

* 20:16 *Rabboni*: Aramic òong a si. Hebru òong i Rabbi tih hma thawh an bong.

zawngah feh hri ang. Ka unaupawl zawngah rung feh ta sawn halah, ‘Ka Pa leh nan Pa, ka Pathian leh nan Pathian zawngah kai pe lang,’ a tih, tin anta sim ha,” tin ata tih.

¹⁸Magdala khua i Mary cu feh khawh, Bawipa a hmuhnakh thu leh a zawngi a sim hma thupawl cu a dunghluntupawl zawngah anta sim.

Dunghluntupawl zawngah Jesuh a Lang

¹⁹Cimi ni thotho, zarh khat i a ni khatnak zanlam ah, dunghluntupawl hmunkhatah an tongtuah. Judah pawl an ningthih manah sangkhar an khar. Jesuh rung khawh an lakah a ding, cileh, “Nan zawngah daihnakh am ha seh,” tin anta tih. ²⁰Cimi a òn ngahhnun, a kut leh a nak anta hmuh. Bawipa an hmuh tikcuah, dunghluntupawl cu an lung a awi tawp.

²¹Cileh Jesuh nih, “Nan zawngah daihnakh am ha seh! Ka Pa nih kata hlah bongtukin, nanni khe nanta ka hlah ve,” tin anta tih. ²²Citin a òn ngahhnun, a thaw anta thawt khawh, “Hlarau Thianghlim co hau. ²³Zo i sualnak khe nan ngaithiam hma cu,

ngaithiam an si. Zo i sualnak khe nan ngaithiam lo hma cu, ngaithiam si ve ah,” tin anta tih.

Jesuh leh Thomas

²⁴Asinan dunghluntu hleihnih laki pakhat, Diduma* an tih hma Thomas cu Jesuh a run laiah an zawngah lo am ah. ²⁵A dang dunghluntupawl nih Thomas zawngah, “Bawipa kan hmu zo,” tin ataan lo tih.

Citikah Thomas nih, “A kut i òawngkhen an khennakh hmaphe hmu in, ka kutzung in òawngkhen an khennakh hmaphe ka tawh lo awkah leh ka kut in a nak ka tawh lo awkah, zum hrimhrim turh si ang,” tin anta tih.

²⁶Ni riat hnunah a dunghluntupawl cu inn sungah an am sei, Thomas khe an zawngah a am. Sangkhar an khar sawh nan, Jesuh cu rung khawh an lakah a ding. Cileh, “Nan zawngah daihnakh am ha seh!” tin anta tih.

²⁷Civan Thomas zawngah, “Ka kutpawl cu na kutzung in tham halah, zohhnakh ha. Cileh na kut suah halah, ka nak tawkh

* 20:24 *Diduma*: Grik òng in faphir tihnak a si.

ha. Zum lawn am reh, zum ha,” tin ata tih.

²⁸Cileh Thomas nih, “Ka Bawipa leh ka Pathian!” tin ata sawn.

²⁹Jesuh nih, “Kata na hmuh manah na zum. Hmu lawn a zumtu cu mihlawsuak an si,” tin ata tih.

³⁰Cileh aimi cauk sungi ngan lo hma, Jesuh nih a dunghluntupawl hmai i a tuah hma a dang hmainsinnak tampi a am lai. ³¹Asinan Jesuh cu Messiah, Pathian Fapa a si tih nan zupnak dingah leh nan zup tikcuah a hmin in nunnak nan nihnak dingah aimipawl cu ngan an si.

Ṫaiberias Tili kiangah Jesuh a Lang

21 Cimi ngahhnun Jesuh cu Ṫaiberias* tili kiangah a dunghluntupawl zawngah a lang sei, a lat dan cu aitin a si: ²Simon Peter, Diduma an tih hma Thomas, Galilee peng Kana khua i Nathanael, Zebedi fapapawl leh a dunghluntu a dang pahnih pawl cu hmunkhatah an am. ³Simon Peter nih, “Nga kai dingin feh peng,” tin anta tih.

* **21:1** *Ṫaiberias Tili*: Ṫaiberias khuapi kap lam Galilee tili a si.

Anni nih, “Kanni khe na zawngah feh ve pung,” tin ataan tih. Pok vohvi ni khawh, lawng sungah an lut. Cimi zaan cu zaangkhe kai ah ni.

⁴Zinglam a rung sih tikcuah, Jesuh cu tili kapah a ding. Asinan Jesuh a si tih dunghluntupawl nih ning ah ni. ⁵Civan Jesuh nih, “Fatepawl, ii ding zaang tal ni nau sim?” tin anta tih.

Anni nih, “Ni ah ung,” tin ataan sawn.

⁶Cileh an zawngah, “Nan sur cu lawng vorh lamah vorh hau lah, nga ngah pusi,” tin anta tih. Cileh an sur cu vorh ni khawh, nga a tam tuk manah an sur dir thei ah ni.

⁷Cimanah Jesuh i a duhdawt hma dunghluntu nih Peter zawngah, “Amah cu Bawipa a si!” tin ata tih.

Simon Peter nih Bawipa a si tih a nin tikcuah, a angki a lo pheih manah a angki leng ngalh vohvi khawh, tili sungah a dawp. ⁸Asinan dunghluntu dangpawl cu nga leh an sur dir phahin lawng fate thawn an rung. (Tili kap sin pi 300 hrawng hlatnak ah an am.) ⁹Cileh leilung an phak tikcuah, misahol leh a ṭuni am hma nga leh sang an hmu.

¹⁰Jesuh nih, “Mitua i nan kaih hma nga hrekhat khi run hau,” tin anta tih.

¹¹Simon Peter cu feh khawh, nga hnam pipi 153 thawn a khat hma sur cu leilung ah a dir. Nga a tam tawp nan, sur thet ah. ¹²Jesuh nih, “Rung hau lah, thaithawh rung ii hau,” tin anta tih.

Asinan Bawipa a si tih an nin manah dunghluntu zonihkhe, “Zo na si?” tin ata sut ngam ah ni. ¹³Cimanah Jesuh cu feh in sang la khawh anta pe, cibongtuk thothoin nga khe anta pe.

¹⁴Aimi cu mithi laksin Jesuh thawhtirh a sih hnun a dunghluntupawl zawngi a lat vei thumnak a si.

Jesuh nih Peter a Tungding sei

¹⁵Thaithawh an ii ngahhnun, Jesuh nih Simon Peter zawngah, “Jonah fapa Simon, aimipawl hnakin kata duh sawn nasim?” tin ata tih.

Simon nih, “A si, Bawipa, nata ka duh tih na ning,” tin ata tih.

Cileh Jesuh nih, “Ka tuufanopawl cawm ha,” tin ata tih.

¹⁶Jesuh nih a vei hnihnak a

zawngah, “Jonah fapa Simon, kata duh nasim?” tin ata tih.

Simon nih, “A si, Bawipa, nata ka duh tih na ning,” tin ata sawn.

Jesuh nih a zawngah, “Ka tuupawl khal ha,” tin ata tih.

¹⁷A vei thumnak Jesuh nih, “Jonah fapa, Simon, kata duh nasim?” tin ata sut.

Jesuh nih vei thum tiang rori “Kata duh nasim?” ata tih manah, Peter cu a rehsia tawp. Cileh Jesuh zawngah, “Bawipa, zaangtinkim na ning, nata ka duh zia khe na ning sawh,” tin ata tih.

Jesuh nih, “Ka tuupawl cawm ha. ¹⁸Thungai ngai in nata ka sim, na no laiah cu nangma ten na tai tem* si khawh, na duhnak kip ah na feh. Asinan na upat fong cu, na kut pharh pisi khawh, midang nih na tai nata temsak pini. Cileh na feh duhlonak hmun ah nata hruai pini,” tin ata tih.

¹⁹Aimi thu a sim hma nih zabongtuk thihnak in Peter nih Pathian sunlawih pi tih a lattirh. Cimi thu a sim ngahhnun, “Kata hlun ha,” tin ata tih.

* 21:18 *tai tem*: Grik in hnipuan hru tihnak a si.

**Jesuh leh a Duhdawt
Hma Dunghluntu**

²⁰Civan Peter cu dunglam a hnur tikcuah, anta hlun rero hma dunghluntu pakhat a hmu. Cimi pa cu Jesuh i duhdawt hma, zanriah an ii lai i Jesuh tang ah zalrin in, “Bawipa, nata phiartu ding cu zo a si?” tin suttu a si. ²¹Peter nih cimi pa a hmuh tikcuah, Jesuh zawngah, “Bawipa, aimi pa teh?” tin ata tih.

²²Jesuh nih a zawngah, “Ka run sei tiang tang dingin ka duh hma a sih awkah teh, na hrangah a peinak zaang a am? Nang cu kata hlun ha,” tin ata tih.

²³Cimanah cimi dunghluntu

cu thi turh siah tih hma tongkam cu unaupawl lakah a thang. Asinan Jesuh nih, “Cimi pa cu thi turh si ah,” tin a tihnak si lawn, “Ka run sei tiang tang dingin ka duh hma a sih awkah teh, na hrangah a peinak zaang a am?” tin a tihnak sawn a si.

²⁴Cimi dunghluntu cu aimipawl tetti khantu leh ngantu a si. Cileh tetti a khan hma cu a dik tih kan ning.

²⁵Cileh Jesuh i tuah hma a dang tampi a am lai. Pakhat hnun pakhat ngan vivo si selah, an ngannak caukpawl cu leilungtun pumpi ah tum turh siah tin ka ruat. Amen.

JAMES

Cakuat

Ngantu: James

Siartu: Judah mi zumtupawl

Ngan kum: A.D. 45-48

Khrih thuthangtha cu Jerusalem i Judah pawl lakah a karhzai vohvi. Pentecost ni ah Judah mi 3000 hrawng kohhran ah bet an si tih (Apo 2) ah kan hmu thei. Zumlotu Judah miphun hruiatupawl

nih dunghluntupawl cu antaan reem rero nan, cimi Jerusalem khuapi ah kohhran a karh sinsin. Steven an thah hnun Jerusalem kohhran i zumtu hmuahhmuah cu an zupnak manah reem an tuar thawh. Cimi antaan reemnak manah Judah peng leh Samaria peng hmun kip ah an thantek hleuhleu (Apo 8:1). Cibongtuk dinhmun lakah James nih hmun kip i a tiang hma Judah zumtupawl hrangah thazang peknak cakuat cu Jerusalem sin a ngan. A.D. 45-48 hrawngi a ngan hma a si.

James cu Jesuh Khrih i nau leh Juda i suahpi a si. Bawipa Jesuh leilungtun ih tuan a tuan laiah James leh a unaupawl nih ata lo zum ah ni (Joh 7:3-8). Asinan Bawipa Jesuh Khrih a thawhsei hnun a zawngi a rung lat manah neta lamah James khe zumtu ah a rung cang (1Ko 15:7). Jesuh van a kai hnun, James khe zumtu dangpawl thawn Hlarau Thianghlim rung tian ding a lo hlak ve (Apo 1:14). Neta lamah ama cu Jerusalem kohhran hruiatu laki pakhat ah a rung cang (Apo 12:17; Apo 15; Gal 1:19; 2:9).

Aimi cakuat cu Judah miphun si hma James nih a dang Judah miphun zumtupawl zawngi thu a zirh hma a sih manah Judah pawl i an cangan dan in a ngan. Cimanah Thukham Hlun leh Jesuh i Tang tun thuzirhnak sirhsan bik in anta zirh hma a si (Mat 5-7). A zirhnak ah sersiam hma thilpawl thuthimnak i a hmon manah Jesuh i zirh dan thawn botnak tete an ni. Thuthimnak i a hmon hmapawl cu: khuathu ih sem hma lawng, a uai hma lohar, a ziam hma parpi, kilkhawi theih lo hma misa leh thil dangdangpawl khe an si. Nitin nun i hlun ding fimnak thupawl a ngan manah a cauk cu Thufim cauk thawn khe botnak a ni. Zumtu pakhat i zupnak cu nitin a nunnak in lattirh ding a si. James nih harsatnak leh hnicksaknak thu (bung 1), unau duhdawtnak leh thil tha tuahnak thu (bung 2), lei uk thei a thupit dan thu (bung 3), leiunmipawl nundan thu (bung 4), liatnak thu leh kohhran nundan thu (bung 5) anta zirh.

“Tuahnak tal lo zupnak” cu a thi (2:20) tih a sih manah zumtu pakhat nih a pianthar hnun a zupnak cu thil tha tuahnak in lattirh ding a si.

Thuṭangpi Ṭhannak

Thuhmaihruai (1:1)

I. Zumtu cu tuarnak leh sualforhnakpawl tuar thei ding a si (bung 1).

II. Zumtu cu unau duhdawtnak lattirh ding leh thil ṭha tuah ding a si (bung 2).

III. Zumtu cu a lei kilkhawi ding a si (bung 3).

IV. Zumtu cu a nun sin leiṭunmipawl nundan hlawn ding a si (bung 4).

V. Zumtu cu kohhran sungi milian leh midang ṭunah pawlkomnak dik ni ding a si (bung 5).

1 Pathian leh Bawipa Jesuh
Khrih i sal a si hma,
kiamma, James nih, hmun
dangdang i a ṭhanṭhek hleuhleu
hma, Israel miphun hleihnih
pawl zawngah aimi lai in nanta
ka run be.

Hniksaknak leh Sualforhnak

2Ka u leh ka nau pawl,
hniksaknak a phunphun nan
ton tikcuah lungawinak teltel
a si tin ruat hau. **3**Zamanahtin
nan zupnak hniksaknak nih
tuartheinak a suahtirh tih nan
ning. **4**Mifamkim, mipiṭing
leh sapnak zaangkhe ni lo
hma nan sih theinak dingah,
tuartheinak nih famkimten
ṭuan ha seh. **5**Asinan nan
lakah fimnak a samtu
pakhatkhat nan am asihawkah,
mawhhluknak ni lawn mi
hmuahhmuah zawngah siang
tawpin petu Pathian zawngah
dil ha seh. Cileh Pathian nih
ata pe pi. **6**Asinan thinlung

aicannak ni lawn, zupnak
thawn dil ha seh. Zamanahtin
thinlung aicannak a nitu cu
khuathu nih suk leh so ah a
sem rero hma tipithuanthum
tisuar bongtuk a si. **7**Cimanah
cibongtuk thinlung a nitu nih
cu zabongtuk khe Bawipa
zawngsin ngah peng tin ruat
reh seh. **8**Thinlung khuahhnh
a nitu cu a tuah hma kip ah
hmun thei ah.

9Dinhmun niam unaupa
cu a dinhmun khaisan
asihmanah lungawi in am ha
seh. **10**Asinan milianpa cu a
dinhmun niamtirh asihmanah,
lungawi in am ha seh.
Zamanahtin milianpa cu lohar
par bongtukin ziam leh ding a
si. **11**Zamanahtin ni a suah ih
a sat fongin ni nih lohar cu a
uaitirh, a par an til, a mawinak
a hlo. Cibongtukin milianpa cu
a tawihvahnak ah ziam ve pi.

12Hniksaknak a tuar
ṭunṭotu cu mihlawsuak a si.

A tuar thei manah nunnak lukhum laksawng co pi. Cimi lukhum cu Bawipa nih ata duhdawttupawl zawngih pe dingin a tiam cia hma a si.

¹³Mi pakhatkhat nih sualforhnak a ton tikcuah, “Pathian nih soal kata forh,” tin ti reh seh. Zamahtin Pathian cu thil thalo thawn soal forh theih si ah. Ama nih zokhe soal forh ha fawn ah. ¹⁴Cihnakin zozokhe amai hiarnak thalo nih ata lem in ata hnuk. Citin sualforhnak a tuar. ¹⁵Civan hiarnak thalo nih fa a zawi hnun soal a hring. Cimi soal cu hang thang in a cut tikcuah thihnak a hring.

¹⁶Ka duhdawt hma u leh nau pawl, zonihkhe nanta um reh seh. ¹⁷A tha hma laksawng hmuahhmuah leh a famkim hma laksawng hmuahhmuah cu tun lam sin a si. Tetnakpawl i Pa zawngsin rung hma an si. Ama cu thang ha ah, a thawn nualno thei hma phenhlan bongtukin thang nualno ah. ¹⁸A sersiam hmapawl laki mitirbik thei bongtuk kan sih theinak dingah, Pathian nih ama duhnak bongtukin a thutak tongkam in kanta hring.

Thu Ninnak leh Tuahnak

¹⁹Cimanah ka duhdawt hma

u leh nau pawl, zozokhe thu nin dingah a khulrang hma si hau lah, tong dingah leh thinhen dingah cu a khulfung hma si hau. ²⁰Zamahtin minung thinhennak nih Pathian dingfelnak kimtirh ah. ²¹Cimanah ningzatza thil hmuahhmuah leh thatlonak in a khat hma thil hmuahhmuah cu hlawn hau. Pathian nih nan sungi a phun hma a thu cu nunnemnak thawn cohlang hau. Cimi a thu nih nan hlarau nunnak a rundam thei.

²²Mah leh mah umtuah in, a thu ningtu men lohli si lawn, a tuahtu si sawn hau. ²³Cimanah zozokhe a thu ning nan a tuah lo tu cu thallang ah ama suahkeh hmel a zohtu bongtuk a si. ²⁴Zamahtin a hmel zoh in a feh hnun, a hmel zabongtuk a si tih a hngilh vohvi. ²⁵Asinan a dang pakhat cu zalennak ata petu Daan famkim zoh in a hlun vivo. A thu nin hma hngilhmentu si lawn a tuahtu a sih manah, ama cu a thil tuah hma ah mihlawsuak si pi.

²⁶Nan lakah mi pakhat nih beknak lamah a zuam tawp tin a ruat nan, a lei thaten a uk thei lo asihawkah, a thinlung ama leh amah a umtuah. Cimi

pa i beknak cu thulolak men a si. ²⁷Kan Pa Pathian* hmai i beknak thiang leh borhhlawh lo hma cu, nu leh pa ni lo pawl leh nuhmeipawl an harsat caan i thaten anta kilkhawi leh leitunmi sihnak laksin borhhlawh lo dingin mah leh mah kilkhawituah a si.

Mihleidan Nih lo ding

2 Ka u leh ka nau pawl, ropitnak Bawi, kan Bawipa Jesuh Khrih nan zupnak ah, mihleidannak ni reu. ²Thuthimnak ah sui zungbruk hru in hnipuan tha sintupa cu nan sinakok ah rung lut selah, cileh hnipuan sia hnihnalte sintu mifarahpa khe rung lut ve selah, ³hnipuan tha sintupa cu ata upat usi khawh, “Aimi hmun tha ah rung to ha,” tin ata ti in, mifarahpa zawngah, “Nang cu khimitawkah vi ding ta ha,” tin siseh, “Ka keretnak ah to ha,” tin siseh nan tih asihawkah, ⁴nanma leh nanma lakah hleidantuahnak ni usi khawh, khuaruahnak thalo thawn thuthantu ah nan cang te si ah maw?

⁵Ka duhdawt hma u leh nau pawl, ngaihnak hau,

* 1:27 *Pa Pathian*: Grik text ah “Pathian leh Pa” tin a am.

Pathian nih aimi leilungtun i mifarahpawl cu zumnak i milian si dingah leh ata duhdawttupawl zawngi a tiam hma Pathian uknak rocotu dingah anta hril si ah maw? ⁶Asinan nanni nih mifarahpawl cu zaangkhe anta siar ah usi. Nanta namneh tuupawl cu milianpawl si ah ni maw? Thuthantu pawl hmai ah teifahram in nantaan hrui toti si ah maw? ⁷Mi nih nantaan kohnak hmin sunglawi a thangsiattu cu anma thocho si ah ni maw?

⁸Cathianghlim sungi a am hma siangpahrang Daan ah, “*Nangma leh nangma na duhdawt bongtukin, na innhnen duhdawt pisi,*”[†] tin tih a si.

Cimi Daan cu na hlun kim asihawkah, na tuah hma a tha. ⁹Asinan mihleidan nan nih asihawkah, soal nan tuah, Daan pahbaltu nan si tih Daan nih nanta lattirh. ¹⁰Zamanahtin zozokhe Daan senten hlun in pakhat te a pahbaltu cu Daan senten pahbal in mawhnitu ah a cang. ¹¹Zamanahtin, “*Uire reh,*”[‡] tin a titu nih, “*Mithat reh,*”[§] tin khe a ti thocho.

† 2:8 *Lev 19:18*

‡ 2:11 *Suah 20:14; Deu 5:18*

§ 2:11 *Suah 20:13; Deu. 5:17*

A tunah na uire lo awkah
khe, mi na that asihawkah, Daan
pahbaltu ah na cang thotho.

¹²Cimanah zalennak Daan
nih thu a ðhan ding hmapawl
bongtukin ðong hau lah, tuah
hau. ¹³Zamanahtin midang
ðuni ninghionak a lattirh lo
tu cu ninghionak tal lawn
thuðhan si pi. Ninghionak nih
thuðhannak cu a neh.

Zumnak leh Tuahnak

¹⁴Ka u leh ka nau pawl, mi
pakhatkhat nih zumnak ka ni
a ti nan, tuah hma zaangkhe
a nih lo awkah, zaang
ðathnemnak a am? Cibongtuk
zumnak nih ata ruung thei
pim? ¹⁵Unaunu asihloawkah
unaupa cu hnipuan sin ding
ni lawn leh nitin ii ding rong
tasam in am selah, ¹⁶nan laki
pakhatkhat nih an zawngah,
“Hnangamten feh hau,
khuahlumten am hau lah,
pumsing ten ii hau,” tin anta
tih, asinan an taksaruangpum
i ðul hma anta pek cuang lo
awkah, zaang ðathnemnak
a am? ¹⁷Cibongtuk thothoin
zumnak cu tuahnak am lawn,
ama lohli asihawkah a thi.

¹⁸Nang cu zumnak na ni,
kei cu tuahnak ka nitin mi
pakhatkhat nih a ti men thei.

Asinan kiam nih, “Na
zumnak cu tuahnak tal lawn
kata hmuh hnak ha. Cileh kei
nih ka zumnak cu tuahnak in
nata hmuh peng,” tin ata tih
ding ka ni. ¹⁹Pathian pakhat
a am tih na zum. A ðha rori.
Khuavangpawl nih khe zum ni
khawh an ðhia rero!

²⁰Maw nang mi-aa! Tuahnak
tal lo hma zumnak cu a thi
tih nin duh nasim? ²¹Kan pa
Abraham nih a fapa Isaak cu
biakðhang ðunah a hlan manah,
Pathian nih Abraham cu a
tuahnak ðunah thiam ata cotirh
si ah maw? ²²A zumnak cu a
tuahnak thawh an ðuantang
tih nan hmu. A tuahnak
nih a zumnak cu a kimtirh.
²³Cathianghlim nih, “*Abraham
nih Pathian a zum, cimi a
zumnak cu a dingfelna ah
ata siarsak,*”^{*} tin a tih hma leh
Abraham cu Pathian i rualpi
tin ataan koh hma cu a kim.
²⁴Cimanah minung cu zumnak
lohli si lawn tuahnak ðunah
thiamcotirh a si tih nan ning.

²⁵Cibongtuk thothoin,
hlawhhleng Rahab khe a
tuahnak manah thiam ata
cotirh si ah maw? Palaipawl a
inn ah anta ðuntirh hnun, lampi

* 2:23 *Gen 15:6*

dang sin anta hlah. ²⁶Cimanah hlarau tal lo taksaruangpi cu a thih bongin, tuahnak tal lo zumnak cu a thi.

Uk Thei Lo Lei

3 Ka u leh ka nau pawl, zirhtupawl nih thuthannak fak sawn tong pung tih ning in, nanma laki mitampi cu zirhtu sih duh reu. ²Zamanahtin kan senten sualnak ah a phunphun in kan tu toti. Zozokhe a tongkam in a sual lo tu cu mifamkim a si, a taksaruangpi khe a uk thei.

³Zohhnak hau, saipawl nih kan thu an lun theinak dingah, an kaa ah kaakharh anta kan kharh. Cimi hmongin an taksaruangpi cu kan marh. ⁴Tanphalawngpawl khe zohhnak hau, a hnampi si ni khawh a cak tawp hma khuathu nih anta fehtirh. Asinan a mawngtu nih a marhnak fate thawn a duhnak lamah anta marh. ⁵Cibongtuk thothoin lei khe taksa tek lakah a fate a si sawh nan a tuangkawng tawp. Misa fate nih tupi hmat ah a kangtirh thei tih zohhnak hau! ⁶Lei cu misa a si. Kan taksaruang ngetekpawl laki dingfellonak in khat hma leiṭun bongtuk

a si. Taksaruang sen in a borhhlawhtirh. Lei nih kan nunnak senten a kangtirh, cimi misa cu Hell misa sin rung hma a si.

⁷Milai nih ramsa phunkim, vate phunkim, bokvak phunkim leh tipithuanthum sungi thilnung phunkim pawl cu ngam dingin an hrem. Antaan ngamtirh rero zo. ⁸Asinan lei cu zonihkhe ata hrem thei ah. Uk theih lo hma thil thalo a si. Thihnak tur in a khat.

⁹Cimi lei thawn kan Pa Pathian* cu thangthat sung khawh, cimi lei lala thawn Pathian hmuimel cuang in tuah hma, milai kan camsiat. ¹⁰Thangthatnak leh camsiatnak cu hmurkaa pakhat sin a suak. Ka u leh ka nau pawl, citi ding cu si cang ah. ¹¹Cirh pakhat sungsin tidai hlum leh tidai kha suakkhat thei nam? ¹²Ka u leh ka nau pawl, thei kung sin olif thei thei nam? Asihloawkah cabit kung sin teh theihmin thei thei nam? Cibongtuk thothoin cirh pakhat sin khe tidai al hma leh tidai thiang hma suakkhat thei ah.

* **3:9** *Pa Pathian*: Grik text ah “Pathian leh Pa” tin a am.

Fimnak Phun Hnih

¹³Nan lakah fimnak leh ninthiamtheinak nitu zo a si? Fimnak i nunnemnak thawn a thil tuah hmapawl cu nundan tha in lattirh ha seh. ¹⁴Asinan nan thinlung sungah iksihihna siakha leh mah hrang lohli ruahnak nan nih asihawkah, tuangkawng reu, thutak do in thuphan sim reu. ¹⁵Cimi fimnak cu tun lam sin rung hma si ah. Leilungtun, tisa leh khuavang zawngsin rung hma fimnak a si sawn. ¹⁶Cimanah iksihihna leh mah hrang lohli ruahnak thinlung a amnak hmun ah, buainak leh thil thalo phunzakip a am.

¹⁷Asinan tun lam sin a rung hma fimnak cu mitirbik ah a thianghlim. Cileh ramnak a duh, a nun a nem, mi zawn a lung, ninghionak leh theitha in a khat, mihleidan ni ah, depdetnak nun khe ni ah. ¹⁸Ramnak a tuahtupawl nih dingfelna a suahtirhtu ci cu daihna thawn an cing.

Leitun thawn Rualpi si reu!

4 Nan laki dotuahnakpawl leh hautuahnakpawl cu kheivah sin an rung? Nan taksa sungi a dotuah toti hma nan tisa duhna sin a

rung suak hma si ah ni maw? ²Nih nan duh tawp nan, ni ah usi. Mi nan that, mi thil nan daw nan, ngah thei cuang ah usi. Hautuah usi khawh nan dotuah. Ni ah usi, zamahtin Pathian zawngah nan dil lo manah a si. ³Nan dil nan, ngah ah usi. Zamahtin nan tisa duhna hrangi hmong dingah diklo tawpin nan dil manah a si.

⁴A uire hma nanni mipong leh mipa pawl! Leitun thawn rualpi sih cu Pathian thawn raltuah a si tih ning ah usi maw? Cimanah zozokhe leitun thawn rualpi sih a duhtu cu ama leh amah Pathian ral ah a tuah. ⁵“Pathian nih kan sungi a am hma hlarau cu thik ding khawp tiangin a duh,” tin Cathianghlim i a tih hma cu a lak menah a sim tin nan ruat maw?

⁶Asinan Pathian nih zangfahna tamsin kanta pe. Cimanah Cathianghlim nih,
“Pathian nih mihngalpawl cu anta do.

Asinan mithuidorpawl zawngah zangfahna a pe,” tin a tih.

⁷Cimanah Pathian zawngah

* 4:6 Thuf. 3:34

nanma leh nanma ap hau.
Diabol cu do hau lah, nanta
ťansan pi. ⁸Pathian naih hau
lah, ama nih khe nanta naih
ve pi. Nanni misualpawl, nan
kut faiten ťawl hau. Cileh
nanni thinlung khuahhnh
nipawl, nan thinlung thianfai
hau. ⁹Ninghang rehsia in
am hau, aihram hau lah, ťap
hau. Nan hnihnak cu aihram
ťahnak ah cantirh hau lah,
nan lungawinak cu ninghang
rehsiatnak ah cantirh hau.
¹⁰Bawipa hmai ah thuidor in
am hau lah, nanta khaisang pi.

¹¹Ka u leh ka nau pawl,
pakhat leh pakhat relsiattuah
reu. Mi pakhatkhat nih a unau
relsia khawh a unau thu a ťhan
asihawkah, Daan sawn relsia
khawh Daan sawn thu a ťhan.
Daan thu na ťhan asihawkah,
nang cu Daan hluntu si lawn,
Daan thuťhantu sawn na si.
¹²Daan petu pakhat lohli a
am, ama cu mi run theitu leh
mi siatsuah theitu a si. Citin
asihawkah midang thuťhan
dingin nang cu zo na si?

Thaizing hrangah Hngal Reu!

¹³“Nihin ah, asihloawkah
thai ah khua pakhatkhat ah feh
in cimitawkah kum khat sung

am pung. Thil lei in zuar pung
khawh paisa ngah pung,” tin
a titupawl, tun ah, ngaihnak
hau! ¹⁴Thai ah zaang cang pusi
tih ning ah usi. Zamanahtin
nan nunnak cu zaang a si? Nan
nunnak cu caan melte sung a
rung lang hnun a hlo sei hma
mero bongtuk a si. ¹⁵Cihnakin,
“Bawipa i duhnak asihawkah,
cakten am pung khawh, cimi
khimi tuah pung,” tin ti sawn
ding nan si. ¹⁶Asinan tunah
hngal tawpin nan tuah hma
ťunah nan ťuangkhawng
riangri lai. Cibongtuk
ťuangkhawnnak hmuahhmuah
cu thil ťhalo a si. ¹⁷Cimanah
zozokhe thil ťha tuah ding ning
nan a tuah lo awkah, cimi cu a
hrangah sual a si.

Milian Ralrin Peknak

5 Nanni milianpawl, tunah
ngaihnak hau! Nan ťuni
a tian ding harsatnak manah
ťap hau lah, raak hau. ²Nan
liatnakpawl cu an rop rero zo.
Nan hnipuanpawl khe rerun
nih an ii rero zo. ³Nan sui leh
ngunpawl cu a ťaap zo. Cimi
a ťaaphma cu nanta dokalhtu
tetti si pi khawh, misa kang
bongtukin nan taksa cu ii pi.
Ni neta caan lamah hlawnthil
nan khawl rero. ⁴Ngaihnak

hau, anta um in tuanman nan pek lo hma nan lo sungi fangattupawl ih tuanman nih nantaan raak san. Cileh fangattupawl i bopdilnak aw cu Vancung Ralkap Bawipa i naa ah a tiang. ⁵Leilungtun ah nunnuam tawp leh nan duhduh hma tuah in nan nung zo. Sa thah ni bongtukin nan thinlung cu nan cawmthau rero. ⁶Midingfel nih nanta do na lawn, sual ata puh usi khawh ata nan that.

Harsat caan i Thinsaunak

⁷Cimanah ka u leh ka nau pawl, Bawipa a run hlan tiang thinsau ten am hau. Zohhnak hau, loțuantu nih leilung i a suah hma thei sunglawi cu a hlak, ruah mitir leh ruah neta a ngah lai hlanlo thinsau ten a hlak. ⁸Nanni khe thinsau ten am hau. Bawipa a run ding cu a nai zo manah, nan thinlung khohtirh hau. ⁹Ka u leh ka nau pawl, thuțhan nan sihlonak dingah pakhat leh pakhat mawhluktuah reu. Ngaihnak hau, Thuțhantu cu sangkhar hrom ah a ding.

¹⁰Ka u leh ka nau pawl, Bawipa hmin in thu a simtu profetpawl cu harsatnak an tuartheidan ah leh an

thinsaudan ah anta zohthim hau. ¹¹Zohhnak hau, a tuartheitupawl cu mihlawsuak tin anta kan ruat. Job i tuartheinak cu nan lo ning zo. Job hrangah a netnak i a tuahsak hma sin Bawipa cu zawnruahnak leh ninghionak in a khat tih nan hmu zo.

¹²Asinan ka u leh ka nau pawl, nanta ka sim duhbik hma cu siatcamnak tuah reu. Van hmin cip in khe siseh, lei hmin cip in khe siseh, thil dangdang hmin cip in khe siseh, thukamnak tuah reu. “A si,” tin nan tih hma cu, “A si,” si selah, “Si ah,” tin nan tih hma cu, “Si ah,” si ha seh. Citin asihloawkah thuțhannak tong zah pusi.

Zumnak in Hlacam

¹³Nan lakah harsatnak a tuar hma am nau sim? Hlacam ha seh. A lungawi hma am nau sim? Saam hla sa ha seh.

¹⁴Nan lakah mina am nau sim? Kohhran i miupapawl ko ha seh. Bawipa hmin in sihriak ata hnih ha ni selah, hla ata camsak ha ni seh.

¹⁵Cileh zumnak in hlacamnak nih mina cu ata cahtirh pi khawh, Bawipa nih ata thawhtirh pi. Sualnak a tuah

James 5:16

hma a am awkah, Bawipa nih
ata ngaithiam pi. ¹⁶Nan cah
theinak dinghrangah pakhat
leh pakhat nan mawhnak
simtuah hau lah, pakhat leh
pakhat hrangah hlacamsak
hau. Midingfel i teimaksuah in
hlacamnak cu huham ni khawh
thil tampi a tuah thei.

¹⁷Elijah cu kanma bongtuk
mizia nitu minung a si. Ruah
sur lo dingin fakpin hla a cam.
Cileh kum thum leh hrek sung

leilungtun ah ruah sur ah.

¹⁸Civan hla a cam sei tikcuah,
van nih ruah a surtirh, lei nih
thei a suahtirh.

¹⁹Ka u leh ka nau pawl, nan
laki mi pakhatkhat cu thutak
sin lam a pial tikcuah, pakhat
nih ata kirtirh sei asihawkah,
²⁰misual cu a lampialnak sin a
kirtirh seitu nih nunnak pakhat
cu thihnak sin a ruung tih leh,
sualnak tampi khe a khuh tih
ning ha seh.

ṬONGFONG HMONDAN HREKKHAT SIMFIANGNAK

Ninghionak lam Ṭongfongpawl

Ninghionak cu Mercy (ἔλεος) leh Pity (οἰκτιρμός) hrangah,
Zangfahnak cu Grace (χάρις) hrangah,
Zawnruahnak cu Compassion (σπλάγχχνov) tih hma ṭongfong
hrangah kan hmong.

Sunlawinak (δόξα) lam Ṭongfongpawl

Sunlawinak cu (δόξα-1) Honor (mi pakhat leh pakhat pek theih
hma) hrangah,
Ropitnak cu (δόξα-3) Splendor, Brightness (pek theih lo hma)
hrangah,
Thangṭhatnak, upatnak, lawpnak, pawl cu (δόξα-4) Praise,
Respect tih hma ṭongfong hrangah kan hmong.

Thuthangtha John leh James cauk Suah hma t̃uni Zohseinak

Bibles International nih T̃aisun t̃ong in Thukham Thar a lat rero lai. Aimi thuthangtha John leh James cauk cu cimi sungi an si. Aimi cauk suah hma t̃uni na hmuh dan ninghioten kanta sim ha.

Language: T̃aisun

Country: Myanmar

Publication: Trial Edition of John and James

Date of evaluation: 2020

Aimi lainnah na ngan ngahhnun t̃het pisi khawh, September 2020 hlanah t̃uanvo nitu pawl zawngah kanta kuat hram hau.

Nangma Thuhla:

1. Mipong maw mipa na si? mipong ☐ mipa ☐
2. Na kum? _____
3. Na lai zirnak sangbik?
Primary school ☐ Middle school ☐ High school ☐
Bible cawng ☐ University/Seminary ☐
4. T̃ong dang na thiam hma? _____
5. Bible ni nasim? Ni ☐ Ni lo ☐
Zaang t̃ong in? _____
6. Na kohhran? _____

Zohseinak: A thui i ngan hma sungsin hril ha.

1. Aimi cauk suah hma na hmon dan...
 - a. Nangma ten zirnak ah? Hmong ☐ Hmong lo ☐
 - b. Devotion hrangah? Hmong ☐ Hmong lo ☐
 - c. Bible zoh lo siarnak hrangah? Hmong ☐ Hmong lo ☐
 - d. Innsungsang zirhtuahnak hrang? Hmong ☐ Hmong lo ☐
2. Aimi cauk suah hma cu nan kohhran ah hmong nau sim? Hmong ☐ Hmong lo ☐
 - a. Kohhran member pawl kut ah am nam?
Am ah ☐ Mihrekkhat ☐ Mitampi ☐
 - b. Kohhran ah mipi siar dingin hmong nau sim? Hmong ☐ Hmong lo ☐

- c. Pastor pawl nih thusimnak ah
hmong na nim? Hmong ☐ Hmong lo ☐
- d. Bible zoh lo siarnak hrangah
hmong na nim? Hmong ☐ Hmong lo ☐
3. Aimi cauk suah hma cu kohhran
ah hmon dingin duh nasim? Duh ☐ Duh lo ☐
4. Țaisun Bible lehnak thuhla cu aimi cauk
na kut i a tian hlan sin ning nasim? Ning ☐ Ning lo ☐
5. Aimi cauk cu kheitin na ruat? _____

6. Aimi cauk i cafong, Țongfong hmon dan leh cafong kom dan pawl ah kheitin na hmu? _____

7. Aimi cauk cu a siar bai nam? Bai ☐ Bai lo ☐
8. Aimi cauk cu ninthiam bai nam? Bai ☐ Bai lo ☐
9. Aimi cauk cu Țaisun calai hrangah
zohȚhimȚak in hmu nasim? Hmu ☐ Hmu lo ☐
10. Thukham Thar Bible a suah tikcuah
ni duh nasim? Duh ☐ Duh lo ☐

Ruahnak peknak: A thui lam i ngan hmapawl ah na ruahnak hril ha.

1. A thuilam i ngan hmapawl lakah na duh hmapawl hril ha?
☐ Thukham Thar suah hlanah a dang cabu suah sei salah
☐ Bible siar theinak dinghrangah a dang cauk siar ding tete am salah
☐ Bible hmon dan zirhtuahnak am salah
☐ A dang ngan duh hma ni nasim? _____
2. Aimi cauk suah hma sungsin na Țang duh hma tete am nam?
☐ Hmin/ Țongfong ngan dan
☐ Cafong hmon dan
☐ A dang teh? _____

3. A dang ruahnak pe duh hma ni nasim? _____

4. Ram ding tete hmu nasim? Ninghio ten hmnsin halah, Bibless International i tñavno nitupawl zawngah kanta run kuat sei hram ha.

Pastor pawl hrangah:

1. Aimi cauk cu nan kohhran sungah
hmong nau sim?

Hmong ☐

Hmong lo ☐

a. Mipipawl kut ah teh am nam?

Am lo ☐

Mihrekkhat ☐

Mitampi ☐

b. Khawmnak i mipi siar dingah
hmong nau sim?

Hmong ☐

Hmong lo ☐

c. Thusimnak ah hmong nasim?

Hmong ☐

Hmong lo ☐

d. Sermon timtuahnak ah hmong
nasim?

Hmong ☐

Hmong lo ☐

e. Bible zoh lo siarnak hrangah
hmong nasim?

Hmong ☐

Hmong lo ☐

f. A tñi pawl ah hmong lo tih hma na nih awkah zamanah tin kanta sim thei pisim?

2. Aimi cauk cu Pathian tñantñannak
dangdang hrangah hmon duh nasim?

Duh ☐

Duh lo ☐

a. Thuthangtha ca zem dinghrangah
duh nasim?

Duh ☐

Duh lo ☐

b. Dunghluntu sersuahnak leh Devotion
thawn pehper hma hrangah?

Duh ☐

Duh lo ☐

c. Ngai theih si dingin? Radio sin? Bible
zirnak ah? Bible cawng pawl ah?

Duh ☐

Duh lo ☐

3. Aimi cauk cu na miphun pawl
hrangah duhsak nasim?

Duhsak ☐

Duhsak lo ☐

Zamanah? _____

Handwriting practice lines consisting of 24 horizontal lines.

